

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
11 Haziran 2026 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hulusi Akar'ın, Komisyonun bugünkü gündemindeki (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'ne, Komisyon üyeliğine seçilen Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, Van Milletvekili Gülderen Varlı ve İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'e hoş geldiğiniz dediğine ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Komisyon üyeliğine seçilmesine ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in, Komisyon üyeliğine seçilmesine ilişkin açıklaması

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırı hükümler içerip içermediği ve bazı maddelerde eksiklikler olup olmadığı hakkında görüşme

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705)

VI.- KARARLAR

1.- Kanun teklifinin görüşmelerinde konuşma sürelerine ilişkin karar

2.- Kanun teklifinin maddelerinin okutulmamasına ilişkin karar

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU

-----0-----

1'inci Toplantı
11 Haziran 2026 Perşembe

-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Millî Savunma Komisyonu saat 11.09'da açıldı.

Komisyon Başkanı Hulusi Akar, Komisyonun bugünkü gündemindeki (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'ne, Komisyon üyeliğine seçilen Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, Van Milletvekili Gülderen Varlı ve İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'e hoş geldiğiniz dediğine ilişkin açıklama yaptı.

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, Komisyon üyeliğine seçilmesine, İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek, Komisyon üyeliğine seçilmesine, ilişkin açıklama yaptı.

(2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırı hükümler içerip içermediği ve bazı maddelerde eksiklikler olup olmadığı hakkında görüşme yapıldı. Usul hakkındaki görüşmeden sonra yapılan oylama sonucunda usul tartışması açılması reddedildi.

Kanun teklifinin görüşmelerinde konuşma sürelerinin Komisyon üyeleri için beş dakika, Komisyon üyesi olmayan milletvekilleri için üç dakika olması,
Kanun teklifinin maddelerinin okutulmaması,
Yapılan oylama sonucunda kabul edildi.

Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705), tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, toplantıya saat 14.04'te son verildi.

11 Haziran 2026 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.09

BAŞKAN: Hulusi AKAR (Kayseri)

BAŞKAN VEKİLİ: Refik ÖZEN (Bursa)

SÖZCÜ: Zuhal KARAKOÇ (Kahramanmaraş)

KÂTİP: Mehmet Ali ÇELEBİ (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Arkadaşlar, hepiniz hoş geldiniz, günaydın, iyi günler.

Bazı arkadaşlarımızı görmenin sevinci ve heyecanı içindeyiz; sağ olun, var olun.

Basınımız yerini aldı ve Divanımız yerinde.

Arkadaşlar, Millî Savunma Komisyonumuzun 28'inci Dönemdeki 7'nci Toplantısını hep birlikte yapacağız, görüşeceğiz; inşallah hayırlara vesile olur.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hulusi Akar'ın, Komisyonun bugünkü gündemindeki (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'ne, Komisyon üyeliğine seçilen Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, Van Milletvekili Gülderen Varlı ve İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'e hoş geldiğiniz dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Burada, Çorum Milletvekilimiz Yusuf Ahlatcı ile Antalya Milletvekilimiz Sayın İbrahim Ethem Taş ve 85 milletvekilimizin imzasıyla 5 Haziran 2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan, aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak da İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilen (2/3705) esas numaralı Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde çalışacağız.

Gündemimize geçmeden önce, Komisyonumuza tekrar üye olarak seçilen Artvin Milletvekilimiz Sayın Uğur Bayraktutan ile Komisyonumuza ilk defa seçilen Van Milletvekilimiz Sayın Gülderen Varlı katılmıyor. İstanbul Milletvekilimiz Sayın Cengiz Çiçek'e Komisyonumuza hoş geldiniz dileklerimizi sunuyor, kendilerine başarılar diliyoruz. Efendim, beraber çalışmaya devam edeceğiz; hoş geldiniz.

Sayın Bayraktutan ve Sayın Çiçek, bir şeyler söylemek ister misiniz katılımınız nedeniyle?

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Komisyon üyeliğine seçilmesine ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Sayın Bakanım, Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Daha önce Millî Savunma Komisyonunda görev yapıyorken Türkiye Büyük Millet Meclisinde Başkanlık Divanında görev aldığım için kısa bir süre ara verdim. Tekrar bu Komisyonunda görev almanın onurunu yaşıyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisindeki her komisyon önemlidir ama Millî Savunma Komisyonu gerçekten göz bebeğimiz olan bir komisyondur. Önümüzdeki dönemde, inşallah, ülkemize yakışır güzel hizmetleri yaparız diyorum. Hepimize hayırlı uğurlu olsun diyor, hepinize başarılar diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Sayın Çiçek...

2.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in, Komisyon üyeliğine seçilmesine ilişkin açıklaması

CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) - Sayın Bakan, değerli üyeler; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Umuyor ve diliyorum ki hepimiz için hayırlı, nitelikli işlere imza atarız. Şimdiden tüm üyelerimizin ve sizin emeklerinize sağlık, hepimize kolay gelsin.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Bakan Yardımcı Sayın Musa Heybet ve yanındaki diğer arkadaşlarımız, Komisyon üyelerimizin tanınması bakımından kendilerini tanıtsınlar lütfen.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Arkadaşlar, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Gündemimizdeki (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'mizin görüşmelerine geçiyoruz.

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırı hükümler içerip içermediği ve bazı maddelerde eksiklikler olup olmadığı hakkında görüşme

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Başkanım, bir söz talebim var.

Usul tartışması açmak istiyoruz kanun teklifinin Anayasa'ya aykırılığı konusunun oylanması için. Müsaadenizle Uğur Bayraktutan Milletvekilimiz...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Sayın Ceylan, şurada bir şey daha var, onu ben söyleyeyim. Bu kanun teklifi yürürlük ve yürütme dâhil 17 maddeden oluşmakta. Bu maddelerin çoğu, 1, 2, 8, 12 dolaylı olarak, 10, 11 ve 15'inci maddeleri de Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda yapılan düzenlemeleri içermektedir. İptal edildi, 24'te gönderildi, ondan sonra bir daha iptaller oldu. Bu iptallerin yerine bazı düzenlemeler yapmak suretiyle hazırlanmış olan 17 maddemizden bahsediyoruz. Burada, teklifin geneli

üzerinde görüşmelere başlamadan, kanun teklifi üzerinde vereceğiniz önergeleri bir an önce Divana iletmenizi rica ediyorum. Önergelerin incelenip işleme konulması için de bu husus önem arz etmektedir, bir an önce çalışmalar yapılışın bakımından.

Buyursunlar Sayın Bayraktutan.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Başkanım, öncelikle dinleyelim, böyle yapmayalım uygun olursa.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Onu söyledim ben de, Sayın Ceylan deyince öyle yaptım.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - En önce usul tartışması yapılır, öyle değil mi arkadaşlar? Usul tartışması en önce olur.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Ben de aynı şeyi düşünüyordum; orayı bitirelim, ondan sonra başlayalım.

Buyurun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, öncelikle, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Daha önceden de uzun yıllardır Parlamentodayım, on beş yıl yarın doluyor, 16'ncı yıla giriyorum, uzun yıllar Anayasa Komisyonunda da görev yaptım. O nedenle, özellikle bazı maddelere ilişkin çekincelerimin, Anayasa'ya ilişkin tereddütlerimin zabıtlara geçmesi açısından, tutanaklara geçmesi açısından sizinle paylaşmak istiyorum. Bizim tespitlerimize göre, bu maddelere yönelik olarak mutlaka -Anayasa Komisyonundan alınıp alınmadığını da bilmiyorum, muhtemelen Sayın Başkan bu konuda bir değerlendirme yapacaktır- ilgili maddelere ilişkin olarak Anayasa'ya aykırılık yönünden bir inceleme yapılması anlamında görüş alınmasının doğru olduğu kanaatindeyim. Bizim, mevcut teklifteki 17 madde içerisinde 1, 2, 7 ve 8'inci maddeler konusunda tereddütlerimiz var. Böyle, çok fazla zamanınızı almadan somut birkaç şey söyleyeceğim.

Özellikle, diyorum ki 1, 2, 7, 8 ama 1 ve 2'nci maddeler zaten birbirleriyle bağlantılı olduğu için, onlar üzerinde de çok ayrıntılı konuşulacağı için en sona onları bıraktım, tersten başlayayım dedim, Karadeniz Milletvekili olduğum için 8'inci maddeden geriye doğru gideyim dedim.

Değerli Başkan, 8'inci maddede getirilen teklifle beraber, Kamulaştırma Kanunu'nda, 2942'de bir düzenleme yapılıyor. Ben meslek hayatımda da uzun yıllar Kamulaştırma Kanunu'yla uğraşan ve kamulaştırma davalarında görev almış bir avukattım, uzun yıllar bu işlere ilişkin de düzenlemeler yaptım. Burada iki tane yönü vardır kamulaştırmanın: Bunlardan bir tanesi, kamu yararı kararı olup olmadığına ilişkin tereddüt vardır, idari yargı yoludur. 2942'de 2001 yılında bir düzenleme yaptık. Orada şöyle bir düzenleme yaptık: Derviş yasalarından biridir, belki hukukçu arkadaşlarımız bunları bilirler. Daha önceden yapılan düzenlemelerde belli bir süre verirdi idare, kamulaştırma kararı alırdı, o süre içerisinde, örneğin otuz gün içerisinde, kalkardı o kamulaştırmada bedele yönelik olarak kişiler dava açardı, hoşuna giderdi veya gitmezdi. 2001 yılında bir değişiklik yapıldı; şimdi, bütün yetki idareye geçti. Şimdi, tam tersi, vatandaş dava açmıyor; idare buna ilişkin, kamulaştırma bedel artırımına ilişkin bir dava açıyor.

Şimdi, siz burada getirilen düzenlemede şöyle yapıyorsunuz: O tarihteki fiilen tahsis edilmiş, maksatlara tahsis edilmiş kamulaştırma işlemine dayanmaksızın Kamulaştırma Kanunu'nun göz önünde tuttuğu maksatlara fiilen tahsis edilmiş olan gayrimenkullerle ilgili amme hükmü şahsı ve müessese adına tahsis tarihinde kamulaştırılmış sayılmasını öngörüyorsunuz. Yani şunu yapıyorsunuz: O tarihte tahsis varsa tahsis işlemini de kamulaştırma işlemini de geriye çekiyorsunuz; belki on yıl önce olabilir, sekiz yıl önce olabilir.

Burada bir sıkıntı var, bu nedir? Eğer bunu yaparsanız vatandaşın, özellikle bu Anayasa'dan kaynaklanan 46'ncı maddesindeki kamulaştırma davalarına yönelik olarak dava açma süresine ilişkin bir bariyer koyarsınız. Burada teknik bir olay var. Burada ben anlatacağım ama belki bu kayda alınmayacaktır. Bakanlığın hukukçu kadrolarının bunu değerlendirmesi gerekir. Kamu yararı kararı önceki tarihte alınmışsa, eğer tarih geriye çekilirse kamu yararına karşı açılacak idari dava yöntemi bir anlamda kadük kalır, dava açamazsınız. İki yönü var: Biri, o tarihteki bedeli esas alıyorsunuz. Yani hem mülkiyet hakkına ilişkin parayla alakalı bir sorun var hem de tarihi geriye çektiğiniz zaman kamu yararı kararına ilişkin olarak idari dava yoluna başvurmanız mümkün değildir. Kamulaştırmanın iki ayağından bir tanesi idari dava yoludur, kamu yararının iptalidir, kamulaştırma hoşunuza gitmeyebilir, dersiniz ki: Kamu yararı kararı uygun değildir; bu yola gidersiniz. Bir de bedel hoşunuza gitmeyebilir, size idare dava açar, buna karşı da adli yargıda dava açabilirsiniz. Her ikisinde de sıkıntı var çünkü bedelin hükmedildiği tarih, o tarihi alıyorsunuz, kamu yararı tarihini o tarihe alıyorsunuz ve muhtemelen kamu yararından dolayı da herhangi bir şekilde dava yoluna gitmek çok zor Değerli Başkanım. Bu konuda çok iyi niyetli bir tespit yaptım, idarenin şeyleri bunu yaparlar mı diye. Şöyle düşündüm, dün akşam gerçekten düşündüm; bu ne olabilir, kamulaştırmayla alakalı böyle bir aceleyi neden yapıyor olabiliriz diye düşündüm. "Acele kamulaştırma" diye, kanunumuzda, 2942'de böyle bir yöntem var "Acele kamulaştırma yapılabilir." diye. Bütün bunlara rağmen, gerçekten, dün akşam düşündüm düşündüm, dedim ki bu ne olabilir, nasıl böyle bir tahsis kararı olabilir? Yahu, size çok absürt gelebilir, bu konuda Sayın Başkan bir açıklama yapın veya Millî Savunma Bakanlığı bürokratları da bir açıklama yapsınlar. Sonra düşündüm ki idare bu konuda eğer acele ediyorsa, yahu, şimdi, mesela, muhtemelen önümüzdeki ay bir NATO Zirvesi var, ilk olarak da burada konuşuyorum. NATO Zirvesi'ne ilişkin... Bu belki de çok ütöpik bir şey de olabilir, acaba NATO Zirvesi'nin yapılacağı veya Trump'ın ineceği yerdeki havaalanıyla alakalı bir mülkiyet sorunu mu var, otopark sorunu mu var, yerle alakalı bir problem mi var, acaba bundan dolayı mı acele ediyoruz? Eğer böyle bir acele varsa gidelim, acele kamulaştırmayla bunları yapalım diye diyorum. Bu doğru da olmayabilir yani aklıma o geldi. Yani bunu niye bu şekilde zorluyoruz? Çünkü 46'ncı maddedeki kamulaştırmaya ilişkin hükümler bunlar. Ben, özellikle bu maddenin, Anayasa'da tarif edilen 46'ncı maddeye aykırılığını buradan şerh düşünüyorum Değerli Başkanım.

İkincisi, 7'nci madde. Bakın, en önemli şeylerden bir tanesi Anayasa'nın 125'inci maddesi. 125'inci madde gayet açık: "İdare eylem ve işlemlerinden dolayı yargı denetimine tabidir." diye 125'in başı var. "İdarenin her türlü eylem ve işlemlerinde yargı yoluna başvurulur." diye amir hüküm vardır, 125'inci madde. Bu, vatandaşın idareye karşı en önemli savunma mekanizmalarından bir tanesidir. Yani idari yargı, Şûra-yı Devlet, Danıştay, İdari Dava Daireleri Genel Kurulu gerçekten önemli kurumlarımızdır ama bir sorun var, 125'inci maddenin beşinci fıkrasında aynen şöyle diyor: "İdarî işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idarî işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir." Bakın, yürütmenin durdurulması kararı 2577'de yani İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda düzenlenmiş bir hüküm değildir, Anayasa'yla güvence altına alınmış, vatandaşın devlet karşısındaki en önemli bariyerlerinden bir

tanedir. 2577'de buna ilişkin düzenlemeler de vardır Anayasa'yı doğrulayan. Anayasa'nın beşinci fıkrasının amir hükmüne rağmen, bakın, bu maddenin içerisinde hiçbir istisnai hüküm, yürütmeyi durdurmayı engelleyebilecek, yürütmeyi durdurmaya istisna koyabilecek yasal bir düzenlemeyle Anayasa'nın ruhuna aykırı işlem yapmamızı gerektirmez. Anayasa'nın lafzı, ruhu açıktır ve bütün maddeleriyle beraber uygulanabilir.

Muhtemelen, Değerli Başkanım, 125'e ilişkin bir anayasal, yargısal denetime geçtiği zaman bu amir hüküm karşısında böyle bir hatayı yaparsak, yürütmeyi durdurmaya ilişkin bir istisnai madde koyarsak bunu engelleyebiliriz. Burada gerekçeye de baktım, haklısınız yani devletin... Şunu diyebiliriz, yani idari yargıda gözden kaçabilir, denetimden kaçabilir çünkü hassas bir konu. FETÖ'yle alakalı şeylerinizi de gördüm. Bunu da burada arkadaşlarım bilirler, o gece ilk gelen milletvekillerindenim, 3 kişiden 1'iyim. O Parlamente'ye, Fetullah Gülen'in darbe yaptığı, darbe girişiminde bulunduğu Mustafa Kemal'in Parlamentosuna gelen ilk 3 kişiden 1'iyim. Sabaha kadar bomba yedim. Buradaydık, arkadaşlarım, bilenler bilirler. Yani o konuda tereddüt yok, o konudaki hassasiyetimiz en üst düzeydedir ama onu gerekçe göstererek, ona ilişkin bir paranoya yaratarak hukukun genel kurallarını kenara koymayı, buna ilişkin bir zafiyeti kabul etmeyi benim bir hukuk adamı olarak kabul etmem mümkün değil. Bunu tarihe not düşmesi açısından sizlerin takdirlerine arz ediyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Tamam...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Fazla uzatmayacağım, sözlerimi bitireceğim.

Burada da özellikle hem 2'nci madde açısından hem 36'ncı madde açısından hem de 125'inci madde açısından da çekincelerimizi bir anlamda ortaya koyuyoruz.

1'inci ve 2'nci maddelere çok ayrıntılı girmeyeceğim, o konuda da ayrıntılı şeylerimiz var, hem 13 hem 48 hem 49 hem 70'inci maddeler açısından tereddütlerimiz var. Onu muhtemelen Başkan ayrıntılı bir şekilde anlatacak ama bu maddelere ilişkin, çok geniş bir madde olduğu için onları ayrıntılı anlatacağız. Sadece şerh düşmesi açısından, 13, 48, 49 ve 70'i şerh düşmesi açısından -bağlıyorum Değerli Başkanım- bunları iletiyorum. Ama bunu yapıyorken de şöyle bir çekince de olmayalım yani sözleşmeli personelle alakalı hani iyileştirmeler yapalım diyerken Anayasa'yı bariyer koyup "Aman, bunlarla alakalı bir erteleme talebine gelelim veya bunlarla alakalı bu iyileştirme taleplerini şimdilik bir buzdolabına koyalım." gibi onların bizden umutla beklediği haberlere ilişkin de burada olumsuz bir intiba yaratmayı istemem, onlara da gerekli müddeleri verelim derim.

Anayasa'yla ilgili maddeler konusundaki çekincelerimizi, bu konuda Anayasa Komisyonundan da gerekirse görüş alınarak, ilgili komisyonlardan da bu konuda iradelerine başvurularak bu aykırılıkların giderilmesi konusunda kanunun lafzı ve ruhu açısından yeniden uygulanması ve yürürlüğe girmesi açısından bu eksiklerin dikkate alınmasını saygıyla diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Arkadaşlar, söz almak isteyen var mı? Yok.

Teklifi ve görüşü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Devam ediyoruz.

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705)¹

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Öncelikle teklif hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere teklifin ilk imza sahibi Çorum Milletvekilimiz Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekilimiz İbrahim Ethem Taş'a söz vereceğiz.

Efendim, burada, Sayın Ahlatcı, buyurun lütfen.

YUSUF AHLATCI (Çorum) - Sayın Başkanım, Millî Savunma Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokratlarımız, değerli hazırım; hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Bugün Komisyonumuzda Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'mizi görüşüyoruz.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki kanun teklifi sadece bazı mevzuat değişikliklerini içeren teknik bir düzenleme değildir. Bu teklif aynı zamanda ülkemizin güvenliği için gece gündüz görev yapan kahraman personellerimizin ve güvenlik teşkilatlarımızın ihtiyaçlarına cevap verme iradesinin bir sonucudur. Türk Silahlı Kuvvetlerimizin ayrılmaz bir parçası olan personellerimiz sınır ötesi harekâtlardan hudut güvenliğine, terörle mücadeleden kritik üs bölgelerindeki görevlere kadar devletimizin en zor ve en riskli vazifelerinde büyük bir fedakârlıkla görev yapmaktadırlar. Kar kış, dağ bayır demeden ailelerinden ve sevdiklerinden uzak şekilde vatan nöbeti tutan personellerimiz ordumuzun operasyonel gücünün en önemli unsurlardan biridir. Devletimize sadakatle hizmet eden personellerimizin görev süreleri boyunca ve görev sonrasında karşılaştıkları sorunların çözülmesi sadece bir personel politikası meselesi değil, aynı zamanda bir vefa meselesidir. Teklifimiz bir taraftan Anayasa Mahkemesi kararları sonrasında ortaya çıkan hukuki boşlukları giderirken sözleşmeli erbaş ve erlerimiz kamuda istihdam imkânlarını artırmayı, başta şehit yakınlarımız olmak üzere ilgili kanun hükmü gereğince pozitif bir düzenleme olarak askerlik hizmetinden muaf tutulan ancak bu sebeple uzman erbaşlığa başvuramayan kişilerin uzman erbaşlığa başvurabilmelerinin önünü açmayı ve güvenlik kurumlarımızın personel ve yapısını daha güçlü hâle getirmeyi amaçlamaktadır. Devletimizin güvenliği için görev yapan personellerimizin yanında durmak, onların haklı taleplerine çözüm üretmek ve kurumlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak hepimizin ortak sorumluluğudur.

Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri; 17 maddeden oluşan kanun teklifimizin maddelerine kısaca değinmek isterim.

1. (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Madde 1: Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hüküm yeniden düzenlenmektedir. Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı nam ve hesabına okutulan tabip subayların yükümlülüklerini tamamlamadan ayrılmaları hâlinde uygulanacak yaptırım ölçülülük ilkesine uygun şekilde yeniden belirlenmektedir.

Madde 2: Madde 1'e paralel olarak dış hekimi subaylar bakımından Anayasa Mahkemesi kararına uygun yeni düzenleme yapılmaktadır.

Madde 3: Denizaltılarda görev yapan personelin daimî limanı dışında görevlendirildiği durumlarda konaklama imkânı bulunamaması hâlinde konaklama giderlerinin karşılanabilmesine imkân sağlanmaktadır.

Madde 4: Vardiya yatakhaneleri, gazi uyumevleri ile özel, yerel ve kış eğitim merkezlerinin askerî mahal statüsü açık şekilde düzenlenerek uygulamadaki tereddütler giderilmektedir.

Madde 5: Astsubaylarda mevcut olan hükme paralel olarak Silahlı Kuvvetlerden ayrılan subayların tekrar muvazzaf olarak göreve alınamayacağına ilişkin uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Madde 6: Millî Savunma Bakanlığı eğitim kurumlarında ihtiyaç duyulan alanlarda görevlendirilen kişilere ek ders ücreti verilmesine ilişkin uygulamanın süresi uzatılmaktadır.

Madde 7: Millî Savunma, Emniyet, Jandarma, Sahil Güvenlik ve istihbarat teşkilatlarında görev yapan veya aday olan kişiler hakkında verilen göreve iade kararlarının kamu güvenliği dikkate alınarak kesinleşmesinden sonra uygulanması öngörülmektedir.

Madde 8: Anayasa Mahkemesinin iptal kararı sonrasında oluşan hukuki boşluğun giderilmesi amacıyla 1956 öncesi kamulaştırmaz el atma niteliğindeki taşınmazlara ilişkin geçiş hükümleri yeniden düzenlenmektedir.

Madde 9: Askerlikten muaf tutulanlar, başta şehit yakınları olmak üzere uzman erbaşlığa başvurabilme hakkına kavuşmaktadırlar. Ayrıca, askerlik süresinin kısalması nedeniyle ortaya çıkan uygulama farklılıkları da giderilmektedir.

Madde 10: Uzman erbaşların sicil sistemine ilişkin temel esaslar kanun seviyesinde düzenlenerek hukuki güvenlik güçlendirilmektedir.

Madde 11: Uzman erbaşlıktan astsubaylığa geçişte aranan sicil şartları kanunda açık şekilde düzenlenmektedir.

Madde 12: Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda uzman erbaşlara ilişkin yönetmelik hükmü yeniden düzenlenmekte ve sicil sistemine ilişkin çerçeve, kanunla belirlenmektedir.

Madde 13: Savunma ve güvenlik amaçlı uluslararası yardım ve hibelerde kullanılan hesapların yönetimi konusunda ilgili bakana yetki verilerek uygulamanın etkinliği artırılmaktadır.

Madde 14: Sözleşmeli erbaş ve erlerin kamuda istihdam imkânları genişletilmekte, belirli kamu kadrolarında kontenjan ayrılması suretiyle görev sonrası istihdam güvencesi güçlendirilmektedir.

Madde 15: Statü geçiş sınavlarının usul ve esasları Anayasa Mahkemesi kararına uygun şekilde kanun seviyesinde düzenlenmektedir.

16'ncı ve 17'nci maddeler de yürütme ve yürürlük maddeleridir.

Bu düşüncelerle, teklifimizin ülkemize, Türk Silahlı Kuvvetlerimize, güvenlik teşkilatımıza ve fedakâr personelimize hayırlı olmasını temenni ediyor, Komisyonumuzun değerli üyelerine teşekkürlerimi sunuyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, ikinci sözü, ikinci imza sahibi olan değerli arkadaşımız Sayın İbrahim Taş'a veriyorum.

Buyurun Sayın Taş.

İBRAHİM ETHEM TAŞ (Antalya) - Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, bu kanun uzun zamandır Türk Silahlı Kuvvetlerindeki çalışanların, gerçekten ülkemiz, milletimiz ve devletimiz için gecesini gündüzüne katmış personelimizin beklemiş olduğu bir kanundu. Görüşmekte olduğumuz teklif, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyaçlarına yönelik önemli düzenlemeler içermekte, uygulamada karşılaşılan bazı hususlara çözüm getirmektedir. Devletimizin kurumsal kapasitesini güçlendirecek, personelimizin görevlerini daha etkin şekilde yerine getirmesine katkı sağlayacak bu teklifin hayırlı olmasını diliyorum.

Bu teklifte emeği geçen başta Komisyon Başkanımız Sayın Hulusi Akar Bakanımıza, yine, Mehmet Ali Çelebi Başkanımıza ve bu Komisyonda emek veren tüm üyelerimize, milletvekillerine, devletimizin kurumlarındaki kıymetli temsilcilerimize teşekkür ediyorum. İnşallah kanunumuz hayırlara vesile olur.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi son söz Sayın Heybet'in.

Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUSA HEYBET - Sayın Başkanım, sayın milletvekillerimiz ve Bakanlıklarımızın kıymetli temsilcileri; Millî Savunma Bakanlığı, hudut güvenliğinin sağlanmasından terörle mücadeleye, mavi ve gök vatanımızdaki hak ve menfaatlerimizin korunmasından uluslararası barış ve istikrarın desteklenmesine, geniş kapsamlı tatbikatların icrasından yerli ve millî savunma sanayimizin geliştirilmesine ve müttefik ülkelerin desteklenmesine kadar kendisine tevdi edilen birçok faaliyeti eş zamanlı olarak büyük bir azim ve kararlılıkla icra etmektedir.

Bu bağlamda, Türk Silahlı Kuvvetlerinin bölgemiz ve dünyadaki etkin, caydırıcı ve saygın kimliğinin korunması ile Silahlı Kuvvetlerin kendisine tevdi edilen görevleri eksiksiz bir şekilde yerine getirmeye devam edebilmesi amacıyla, ihtiyaç duyulan yasal düzenlemelerin ivedilikle yürürlüğe konulması kritik önem arz etmektedir.

Bu kapsamda, ayrıntısına Sayın Vekilimiz Yusuf Bey'in yer verdiği kanun teklifiyle, zor şartlar altında görev yapan personelin moral ve motivasyonu ile görevde kalma sürelerinin artırılması maksadıyla Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda görev yapan personelin özlük hakları ile tabi olduğu statülerde düzenleme yapılması, askerliğin temeli olan disiplinin tesis ve idamesi ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin disiplinli yapısının muhafaza edilerek askerî hizmetin devamlılığının sağlanabilmesi, uygulamada

aksaklığa mahal verilmemesi maksadıyla Anayasa Mahkemesi tarafından verilen iptal kararları doğrultusunda ilgili kanunlarda yeniden düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Bu yönüyle Bakanlığımız görev ve sorumlulukları kapsamında icra edilen faaliyetleri daha etkin yürütülmesine büyük katkı sağlayacağını değerlendirdiğimiz yasal düzenlemelerin gündeme alınmasından duyduğumuz memnuniyeti ifade ediyor, sayın milletvekillerimize, Sayın Başkanım şahsınıza ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Devletimiz ve milletimiz adına hayırlı olmasını diliyor, Komisyonumuzu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, Sayın, Ahlatçı'ya, Sayın Taş'a, Sayın Heybet'e teşekkür ediyorum arkadaşlar.

Şimdi, geldiğimiz noktada, geneli üzerinde Komisyon üyelerimizden söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Sayın Başkanım, kıymetli vekillerim, Bakan Yardımcımız ve kıymetli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önemli bir kanun teklifini görüşüyoruz. Özellikle sözleşmeli erlerin uzun zamandan beri beklediği, bizim de takipçisi olduğumuz, muhalefet olarak sık sık dile getirdiğimiz, açıkçası yapılan düzenlemenin olumlu olduğunu değerlendiriyoruz. Zaten beklenen bir düzenlemeydi, gecikmiş bir düzenlemeydi hatta. Millî Savunma Komisyonu, adı üzerinde, millî bir Komisyon ve bu millî Komisyonun gereklerini, şartlarını yerine getirmek için biz ilk günden beri sorumluluğumuzun farkında olarak yani millî bir komisyonun yapması gerektiği gibi birlik beraberlik içerisinde ama eleştirilerimizi de söylemekten geri kalmadan bu Komisyon çalışmalarını götürmeye çalışıyoruz. Ordumuz bizim göz bebeğimiz, hiçbirimiz ordumuzun kötü durumda olmasını veya zayıf durumda olmasını istemediğinden, bizim eleştirilerimizin de tamamen ordumuzu güçlendirecek ve ülkemizi güçlendirecek eleştiriler olduğunu baştan söylemek isterim.

En önce Sayın Bakan Yardımcısı buradayken ben genel bir konudan başlamak istiyorum, sonra maddelerle ilgili birkaç şey söyleyeceğim. Özellikle hava savunma sistemlerimizle ilgili bizi endişelendiren bir durum var Sayın Bakan Yardımcısı. Kuzeyimizde bir savaş var Rusya'nın sürdürdüğü, aşağıda İran'la devam eden Suriye'de bir karışıklık. Ülkemize gelen 2 füze NATO marifetiyle durduruldu. Durdurulması çok güzel bir şey ama neden bizim kendi hava savunma sistemlerimiz devreye girmiyor? Yani NATO'yla tabii ki angajmanımız var, beraber hareket ediyoruz ama aynı şekilde, bir Almanya'ya, Fransa'ya, İngiltere'ye bir saldırı olsa acaba NATO'nun gelip durdurmasını mı beklerlerdi? Kendi savunma sistemimizin de devreye girmiş olması bizi çok rahatlatırdı. NATO'nun, Amerikan gemilerinin orada füzeyi düşürmesi açıkçası bizim desteklediğimiz ama aynı zamanda da kendi savunma sistemlerimizin de bunu başarıyla yaptığını görmek istediğimiz bir konu. Aynı şekilde sınırlarımızın içerisine düşen serseri "drone"ları da hatırlıyoruz. Yani sınırın içerisinde -oldukça fazla girmiş bir şekilde- bu "drone"ların da oralara kadar girmesi, düşürülmüş olmasına rağmen "Acaba bir zafiyet söz konusu olabilir mi?" düşüncesini de bize yansıtıyor. Bu anlamda, hava savunmayla ilgili ne yapıyorsak daha iyisini yapmak, bunu geliştirmek ve daha ileriye götürmek için elimizden geleni yapmalıyız.

Evet, NATO derken NATO, biliyorsunuz, Yunanistan'la ilgili son derece değişik bir tutum aldı. Âdeta Avrupa'nın şımarık çocuğu Yunanistan'ı destekleyen, Güney Kıbrıs'taki faaliyetlerine izin veren, destekleyen; aynı zamanda Dedeağaç'ta olsun adalarda olsun bizleri zor durumda bırakacak pek çok etkinlikte NATO ve Amerika'dan yüz bulan Yunanistan maalesef ki hepimizi üzen tavırlar içerisinde yani adalarda kendi deniz milini hukuksuzca artırarak neredeyse bizi her gün bir çatışmaya, bir savaşa zorlamakta. Bunu yaparken de en üst perdeden... Tabii ki biz burada savaş çıkaralım, saldıralım... Gerekliyorsa o da yapılır ama diplomatik seviyede olsun, askerî seviyede olsun bu kadar cüreti bulmaları bizi üzmektedir. Gereken cevap en üst safhada ve en etkili şekilde verilmeli. Yunanistan'ın bu şımarıklığına daha fazla göz yumulmamalıdır. "Mavi vatan" dediğimiz deniz vatanımız maalesef ki Yunanistan'ın ve onu destekleyen diğer ülkelerin -İtalya olsun, İngiltere olsun, hepsi bu işin içerisinde- bizi zora sokacak yaklaşımları içerisinde tehlikeye girmektedir. Bu anlamda, gereken tepkilerin de en sert şekilde gösterilmesi elzemdir ama anlayamadığımız bir şekilde bu kadar savaşın içerisinde henüz birkaç ay geçmiştir yani çok da uzun bir zaman değil, biz Malezya'ya herhâlde veya Bangladeş'e fırkateyn satışı için Meclisten şey geçirmeye çalıştık. Yani bu gerçekten bir akıl tutulması. Fırkateyn satışı nedir Sayın Bakan Yardımcım? Yani fırkateyn dediğiniz belli bir ihtiyaçtan üretilmiştir, bir görevi vardır, ordu içerisinde bir çalışma rutini içerisinde gerekli olduğu için oradadır. Yani bu, oto galerideki bir test aracı değildir alıp gidip satabileceğiniz. Fırkateyn siparişi alınır, teslim edilecekse ne zaman, teslim edilir ama elimizdeki fırkateyn satılmaz. Yani insanlar bunu almak için para ödüyorlar, diğer ülkeler. Bizim elimizdeki ihtiyaç fazlasıysa biz bunu niye yaptık o zaman? İhtiyaç fazlası da değil, görevdeki bir fırkateynin satışı söz konusuydu. Benim duyduğum yani en son açıklamalardan anladığım bu konuda geri adım atılmış, bu konuda "Böyle bir şey yoktur." diye bir açıklama gelmiş, bunu da sizden duymak isteriz. Satış yapılsın ama dediğim gibi sıfırdan sipariş alınır, teslim tarihi yazılır. Ona göre nasıl bize dış ülkelerin, diğer ülkelerin uyguladığı silah satışındaki koşullar neyse aynı şekilde satılabilir. Bu konuda da özellikle dikkatli olunması gerektiğinin altını çizmek istiyorum.

Evet, bu, önemli, reform niteliğinde bir düzenleme şeklinde önümüze geldi ama bir tek sözleşmeli erlerin sorunu değil, pek çok özellikli konuda da bizim yaşadığımız sorunlar var. Biz bunların maddelere geldikçe tek tek yine üzerinde duracağız ama özellikle sizin de burada duymanızı istediğimiz, en başında, emekli astsubaylarımız şu an "makam" "görev tazminatı" adı altında bir maaş iyileştirmesi bekliyorlar. Kendileri açık sınırının altında bir yaşam savaşı vermek durumundalar. Emekli astsubaylarımızla ilgili defalarca iyileştirme sözü verdik, yapılacak dedik. Hatta bir kanun teklifi vardı, geriye çekildi ama maalesef ki netice elde edemedik. Hâlâ bu emekli astsubaylarımız beklenti içerisinde. Bununla ilgili bir çalışma yapılması acilen şarttır.

Emekli binbaşlarımız var. Bir grup emekli binbaşımız çok düşük emekli maaşı alarak şu anda yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlar. Defalarca bunu gündeme getirdik. Emekli binbaşlarımızın sayıları da az yani bine yakın bir emekli binbaşımız var. Bunlarla ilgili bir iyileştirmenin yapılması kesinlikle elzemdir, defalarca söyledik.

Şehit yakınları ve gazilerimizin çok önemli talepleri var. Ben bu şehitlerle ilgili... O maddede bunları ayrıntılı olarak da anlatacağım ama şehit yakını ve gazi ailelerimizin de bir an önce karşılanması gereken talepleri var. Bu konularda da özellikle Bakanlığınızın hassasiyetle eğilmesi ve bu çalışmaların yapılması önemli.

Sayın Bakan Yardımcısı, Terörle Mücadele Sırasında Yaralanıp Gazi Sayılmayanlar Derneği diye bir dernek var bu ülkede ve bu arkadaşlarımız kafasında şarapnel parçasıyla, ayağında mermiyle şu anda ülkemizde içimizde yaşıyorlar. Terörle mücadelede yaralanmışlar ama Sağlık Yönetmeliği'ndeki birtakım uyumsuzluklar nedeniyle gazi sayılamıyorlar. Biz ülke olarak bu insanlara borçluyuz, Türkiye olarak borçluyuz. Bu arkadaşların mağduriyetleri giderilmeli. Defalarca biz bunu dile getirdik. Terörle mücadele sırasında yaralanıp gazi sayılmayanların sesine kulak vermeliyiz, onlarla ilgili bir iyileştirmenin yapılması şart.

Evet, OYAK bizim aynı ordumuz gibi, o da ana kolonlarımızdan biri çünkü ordumuzu destekleyici bir kurum ama OYAK'tan da kötü kokular geliyor Sayın Bakan Yardımcısı. OYAK'a yapılan yönetim kurulu atamaları, faaliyetlerinin alakasız faaliyetlerde yoğunlaşması, kâr getirmeyen faaliyetler üzerinde çalışmalarda bulunması, açıklanan nema oranlarının da oldukça düşük, enflasyonun dahi altında nema oranlarının açıklanması açıkçası askerî personelimizi derinden etkilemekte ve üzmektedir. Bu konuda yetki sizlerdedir; OYAK'la ilgili daha şeffaf, daha katılımcı, yönetim süreçlerine profesyonellerin ve askerî kadroların ortaklaşa katıldığı bir süreçle OYAK'taki iyileştirilmelerin de yapılması lazımdır.

Maddelerde lojmanlarla ilgili bir madde var: Askerî mahallin kapasitesinin artırılması. Lojman sorunumuz çok ciddi, lojman eksikimiz var, maddede bunu yine konuşacağız ama lojmanlarla ilgili de ciddi bir revizyon ve sayı artırma çalışmasının yapılması özellikle önemli.

Evet, maddelere şöyle baktığımızda, birçoğunun Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kararlar olduğunu görüyoruz. Aşağı yukarı üçte 1'i hatta daha da fazlası bizim mahkemeye götürüp Anayasa Mahkemesince iptal edilen kanun teklifleri. Bakın, yine söylüyoruz, biraz sonra maddelerde bahsedeceğiz, az önce Uğur Başkanımız da maddeyle ilgili anayasal çekincelerini ortaya koydu. Yine, bu kanun teklifinde de Anayasa Mahkemesinden dönecek maddeler var değerli arkadaşlar. Yani bizim bu yasa yapma biçimimizin de komisyon çalışmalarımızın da büyük bir bölümü kanun tekliflerinin Anayasa Mahkemesinden geri dönüp bizim burada tekrar yapmamız. Yani bu, hukuk açısından, Bakanlığımızın hukuk müşavirliği açısından da bence sakıncalı bir durum. Yani hukukçularımız yasa yapmayı beceremiyor mu? Anayasa Mahkemesinin kabul edebileceği normları biz görüyoruz, sizler niye görmüyorsunuz? Yani burada anlayamadığımız bir durum söz konusu. Şimdi, yine, burada bizim Anayasa Mahkemesine götüreceğimiz şeyler var, biraz sonra ayrıntılarıyla anlatacağız ama bu, bizim ülkemiz için üzücü bir durum, bu kadar çok maddenin Anayasa Mahkemesinden gelip bunlarla oylanmamızın anlamı yok. Yine uyarılarımızı söyleyeceğiz, inşallah, dikkate alınarak Anayasa Mahkemesine gitmeden burada çözeriz, tekrardan bu maddeler gelip onlarla uğraşmayız.

Örneğin, bu maddelerin içerisinde Anayasa'ya aykırılıkların haricinde bir de mülakatla ilgili ciddi sıkıntıları olan sözleşmeli erlerin geçişindeki bu mülakat uygulamasıyla ilgili ciddi bir endişemiz var. Biz en baştan beri şunu söyledik: Şu anda ordumuzun içerisindeki en büyük sorun ordunun siyasallaşmasıdır Sayın Bakan Yardımcısı, ordumuz hızla siyasallaşmaktadır. Geçmişte FETÖ'nün yaptığını şu an başka cemaatler eliyle yapmak isteyen yapılar var, buna izin verilmemelidir. İşte, bu mülakat da tam olarak buranın açık kapısıdır, buradan giriş çok kolaydır, mülakat sistemi kesinlikle orduya yapılanmaya kapı açan bir sistemdir; bunun acilen vazgeçilmesi gereken bir tutum olduğu görüşündeyiz. Ordunun siyasallaşması hiçbirimizin kabul edemeyeceği, ileride bize çok önemli sonuçlar doğurabilecek, bir kalkışma yaşadık, aynı sonuçları -Allah göstermesin- yaşatabilecek bir durumdur; bu konudan hızla uzaklaşılmalıdır.

Genel anlamda, dediğim gibi, bizim ana gövde olarak burada teklif edilen sözleşmeli erlerle ilgili bir sıkıntımız yok; zararlı olmayan çok madde var, olumlu maddeler var ama birkaç maddede çekincelerimiz olacak, bunları size dile getireceğiz, inşallah, bu konuda gerekli düzeltmeleri de sağlarız.

Ben, şimdiden, bu teklifin yasalaşırca sözleşmeli erlerimize hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız var mı Kurul üyelerimizden?

Ben öncelikle şunu söyleyeyim: Bu Yunanistan konusunda -yakinen takip ediyoruz meseleleri biz de- burada Sayın Cumhurbaşkanımız çok açık ve net bir şekilde ikaz etti, "Tutumumuz ve tedbirlerimiz net ve sert olur, dikkat edin." dedi. Çünkü bu bir süreç meselesi, birdenbire icraata geçmek mümkün değil, dolayısıyla bir zamanlama meselesidir. Bu ikazla başlar, daha sonra gerekli tedbirler belli bir dereceyle gündeme gelir.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Yeterli değil ki demek ki gündeme getiriyoruz yani daha da biraz hızlı olması gerekir.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Dolayısıyla işte, öyle hadi deyince de takdir edersiniz ki hemen her şey olmuyor, biraz böyle tedbirli olmak lazım. Teyakkuz hâlinde, teenniyle, yavaş yavaş olaya vaziyet etmek söz konusu.

Sayın Heybet, buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUSA HEYBET - Sayın Başkanım, Sayın Vekilimize teşekkür ediyorum.

Tabii, Türkiye savunma sanayisi alanında ve savunma, güvenlik alanında bölgenin belki de en tecrübeli ülkelerinden biri. Çok genel manada, hava savunma sistemleri olsun, bölgedeki gelişmeler olsun bunların çok ciddi bir şekilde takip edildiğini biliyoruz Sayın Vekilim ve olası gelişmelere karşı da her türlü önlemler alınıyor. Tabii ki her şeyi çok hızlı gerçekleştirmek, yapmak mümkün değil. İnşallah, hava savunma muhribimizle TF-2000 Projesi başladı, ikinci fazı bitmek üzere. Türkiye adım adım sizin de beklediğiniz, umut ettiğiniz noktalara inşallah gelecek ve şu an bütün dünyada da gelişmelere bakıyoruz, daha iyi bir noktaya doğru gidiyoruz.

Bu Bangladeş konusuyla ilgili şu an itibarıyla realize olmuş bir satış yok Sayın Vekilim.

Sayın Vekilim, personel temini konusunda çok büyük titizlikle davranıyoruz; güvenlik soruşturmaları, fiziki yeterlilik... Yani o sızmalara karşı endişelerinizi anlıyoruz, elimizden gelen bütün gayreti gösteriyoruz.

Arz ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Değerli arkadaşlarım, Komisyonumuzda serdedilen görüş ve eleştiriler hakkında değerlendirme yapmak ve bu sorulara, değerlendirmelere cevap vermek üzere Sayın Ahlatcı'ya tekrar söz vermek istiyorum; ilave varsa, arzu ederseniz.

Buyurun.

YUSUF AHLATCI (Çorum) - Sayın Başkanım, zaten yapılacak olan görüşmelerde tek tek kanun maddelerini de inceleyeceğiz. Bu nedenle, şu aşamada bu kısmı hızlı bir şekilde geçip kanuna geçmeyi uygun görüyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Evet, değerli arkadaşlarım, bu konunun, kanun teklifinin tümü üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Teklifin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

VI.- KARARLAR

1.- Kanun teklifinin görüşmelerinde konuşma sürelerine ilişkin karar

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Şimdi, maddelere geçmeden önce, müsaade ederseniz, usulle alakalı birkaç konu var, bunları dikkatinize sunacağım.

Birincisi, Komisyon üyelerimizin maddeler hakkında konuşmasının beş dakikayla sınırlandırılmasını, Komisyon dışında herhangi bir arkadaşımız söz alırsa üç dakikayla sınırlandırılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kurul üyelerimiz beş dakikayla, kurul dışından olan üyelerimiz üç dakika süreyle sınırlı arkadaşlarımız.

2.- Kanun teklifinin maddelerinin okutulmamasına ilişkin karar

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Efendim, burada diğer bir konu da... Teklifin maddeleri zaten önümüzde var. Dolayısıyla zaman kaybetmemek adına maddelerin tek tek okutulmamasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dolayısıyla, maddeler önümüzde, onu okumakla bir vakit kaybetmeyeceğiz.

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) (Devam)

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Şimdi, sırasıyla maddeler üzerinde müzakereler ve varsa önergeler üzerinde işleme başlıyoruz.

1'inci maddenin görüşmelerine başlıyoruz değerli arkadaşlarım.

Bu madde üzerinde söz almak isteyenler...

1'inci maddeyle alakalı toplam 2 önergemiz var, bunları okutup işleme alacağız.

Okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Özgür Ceylan
Çanakkale

Aşkın Genç
Kayseri

Tahsin Becan
Yalova

Metin İlhan
Kırşehir

Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

Uğur Bayraktutan
Artvin

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Eylem Bey, buyurun.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, çok kıymetli Silahlı Kuvvetler mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, 1'inci maddeyle ilgili itirazımız ve önereceğimiz nokta şu: Birinci olarak, özellikle askerî doktorların ve dış hekimlerinin çalışma şartları ve Silahlı Kuvvetlerde kalmalarını sağlamayla ilgili geçmişten beri gelen bir anlayış var. Bu anlayış, zorla, cezalandırmayla bu insanları Silahlı Kuvvetler bünyesinde tutmak üzerine kuruluydu. Geçmiş dönemde çeşitli yöntemlerle işte, firar ederek, Sağlık Yeteneği Yönetmeliği'nde artık Silahlı Kuvvetlerde görev yapamaz hâle gelecek kadar kilo alarak veya işte, yabancı uyruklu kişilerle evlenerek insanlar Silahlı Kuvvetlerden bir şekilde kendilerinin ayrılmalarını sağlıyordu. Niye böyle yapıyorlardı? Çünkü çok ciddi bir mecburi hizmet süresi sıkıntısı var. Yani bir askerî hekim altı yıllık bir tıp fakültesi eğitiminden sonra on beş yıl mecburi hizmetle görevlendiriliyordu ve eğer uzmanlık yaparsa -uzmanlık eğitim süreci de uzmanlık branşına göre dört ile beş sene arasında- bu, mecburi hizmet süresinden sayılmıyordu. Yani kişinin önüne baktığınız zaman yirmi yıla yakın bir mecburi hizmet süresi geliyordu. Maddi anlamda, kamuda çalışan diğer hekimlerle kıyaslandığı zaman ciddi bir gelir kaybı vardı. Silahlı Kuvvetlerdeki rütbe anlamında da gene aynı rütbedeki insanların arasında en az maaşı hekimler alıyordu. Bunlarda düzeltmeler yapıldı zaman içerisinde, sağlık tazminatı geldi, mecburi hizmet süresi azaltıldı fakat gene de bu süreçlerin önüne yeterince geçilemedi. Şimdi, buradaki birinci sıkıntı şu: Bizim insanları kanunen cezalandırarak Silahlı Kuvvetlerde daha uzun süre görev yapmasını sağlama mantığından uzaklaşmamız lazım. Ne yapmamız lazım? Bu insanların, bir, özlük haklarını daha iyi hâle gelmesini sağlamamız gerekiyor, çalışma şartlarının daha iyi hâle gelmesini sağlamamız gerekiyor. Şunun bilincindeyiz -aynı az önceki firkateyn örneğinde olduğu gibi- Silahlı Kuvvetlerin mevcut on yıllık diyelim veya yirmi yıllık süre içerisinde ne kadar tabibe ihtiyacı olacak, ne kadar dış hekimine ihtiyacı olacak, bunların planlamaları yapıyor ve bu insanlar da buna binaen Silahlı Kuvvetler adına okutuluyor ve göreve başlıyorlar ama

burada bizim ana mantığımız şu olmalı: Biz bu insanların Silahlı Kuvvetlerde nasıl kendi isteğiyle daha fazla görev yapmasını sağlarız? Bunu sağlamanın yolu da bahsettiğim gibi, özellikle özlük haklarının iyileştirilmesi, çalışma şartlarının iyileştirilmesi ve gerekli noktalarda akademik kariyer yapabilmelerinin de önünü açmak. Bu daha fazla istekli bir şekilde Silahlı Kuvvetlerde görev yapma oranını ve isteğini artıracaktır.

Bir de bu maddeyle ilgili Anayasa Mahkemesinden dönmesinin sebebi şu: Zaten bir maddi tazminat uyguluyorsunuz bu kişilere. Bir yandan da kişinin hem kamuda hem özel sektörde belli bir süre içerisinde mesleğini icra etmesini engelliyorsunuz. Bunu sadece tabip subaylar için yapıyorsunuz, dış hekimleri için yapıyorsunuz ama Silahlı Kuvvetlerde görev yapan bir mühendis aynı şartlarla ayrıldığı zaman yapmıyorsunuz veya daha başka uzmanlık gerektiren teknik meslek mensupları ayrıldığı zaman bunu yapmıyorsunuz. Bu çok yanlış bir uygulama, gene Anayasa Mahkemesinden dönecektir çünkü Anayasa Mahkemesinin verdiği kararın aslında arkasından dolaşyoruz. Burada Anayasa Mahkemesi hem orantılılıkla ilgili bir itiraz sunuyor hem de zaten maddi bir şekilde kişiden tazminat alıyorsunuz, neden bu insanın mesleğini icra etmesine engel oluyorsunuz? Hadi engel oluyorsunuz, ya, kamuda bari engel olun, sivilde neden kişinin mesleğini icra etmesine engel oluyorsunuz? Bu noktada sıkıntı büyüktür. O yüzden bu maddenin kaldırılmasını istiyoruz.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum.

METİN İLHAN (Kırşehir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Buyurun.

METİN İLHAN (Kırşehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetleri personeli uzun süredir özlük haklarının iyileştirilmesini, ekonomik kayıplarının giderilmesini ve çalışma koşullarının günün ihtiyaçlarına uygun şekilde düzenlenmesini sabırla beklemektedir ancak teklif incelendiğinde maaş, tazminat, sosyal haklar ve çalışma koşullarına ilişkin teklifin temel sorunlara çözüm üretmekten uzak olduğu görülmektedir. Bu hâliyle teklif TSK personelinin yıllardır dile getirdiği beklentileri karşılamaktan uzaktır.

Teklifin içeriğine baktığımızda, 1'inci ve 2'nci maddelerde, Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı nam ve hesabına eğitim gören tabipler ile dış kaynaktan temin edilen tabip subaylara yükümlülük sürelerini tamamlamadan ayrılmaları hâlinde uzun süre hekimlik yapamama yaptırımını öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri, askerî sağlık sisteminde yaşanan sorunların temelinde yıllar içinde yapılan yapısal değişiklikler bulunmaktadır. GATA başta olmak üzere askerî sağlık kurumlarının kapatılması ya da yapısının değiştirilmesi TSK'nin sağlık alanındaki kurumsal hafızasını zayıflatmıştır. Eğitim, araştırma ve uzmanlaşma birikimiyle birlikte oluşan bu sistem personel yetiştirme kapasitesi açısından da önemli bir boşluk yaratmıştır. Bugün yaşanan hekim açığı da büyük ölçüde bu sürecin sonucudur. Buna rağmen sorunların kaynağına yönelik yapısal çözümler üretmek yerine hekimler üzerinde yeni yasaklar ve yaptırımlar getirilmesi tercih edilmektedir oysa Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri açıktır. Çalışma hakkı ve kamu hizmetine girme hakkına getirilen sınırlamalar ölçülü ve demokratik toplum gereklerine uygun olmalıdır. Tazminatın ötesine geçen meslek icra yasağı bu dengeyi bozmakta ve orantısız bir müdahale niteliği taşımaktadır. Dolayısıyla, bu düzenleme temel hak ve özgürlüklerin ölçsüz biçimde sınırlandırılmasına yol açtığı için Anayasa'nın 13'üncü maddesine, çalışma hakkı ve çalışma hürriyetini zedelediği için 48'inci ve 49'uncu maddelerine, kamu görevlilerinin eşitlik ve liyakat esaslarını zayıflattığı için de 70'inci maddesine açıkça aykırıdır. Bu nedenlerle, hekim açığı, cezalandırıcı düzenlemelerle değil özlük haklarının iyileştirilmesi, çalışma koşullarının cazip hâle getirilmesi ve askerî sağlık sisteminin yeniden güçlendirilmesiyle çözümlenmelidir.

Ayrıca, GATA ve diğer askerî hastanelerimizin kapatılmasının üzerinden on yıl geçmesine rağmen askerî sağlık sistemi hâlâ yeniden tam olarak tesis edilememiş, sorunlar ise her geçen gün büyümüştür. Stratejik konumu ve çevresinde devam eden çatışmalar dikkate alındığında güçlü bir orduya sahip olmasına rağmen etkin bir askerî sağlık sisteminden yoksun olan ülkemiz açısından bu durum ciddi riskler barındırmaktadır, bu sorunu artık görmezden gelemeyiz.

Öte yandan, TSK personelinin yıllardır bekleyen sosyal özlük ve ekonomik sorunları hâlen devam etmektedir. Emekli subaylarımızın tazminat mağduriyetleri bir türlü giderilememiştir. Makam ve görev tazminatından yararlanamayan binbaşılardan sorunları sürmektedir. 2000, 2001 ve 2002 yıllarında göreve başlayan astsubaylar ile astsubaylıktan subaylığa geçen personelin borçlanma ve hizmet zammı kaynaklı mağduriyetleri çözülememiştir. Ek gösterge ve emeklilik haklarına ilişkin talepler de karşılık bulamamıştır. En önemlisi, terörle mücadelede yaralanmasına rağmen gazi sayılmayan kahramanlarımızın durumu hâlâ çözüm beklemektedir. Bu konunun siyasi tartışmaların ötesinde ortak bir vicdani sorumluluk olduğunu özellikle belirtmek isterim.

Son olarak, askerî okulların kapatılması, TSK'nin kurumsal yapısında yapılan değişiklikler kurumun köklü geleneksel yapısını zayıflatmıştır. Kurallar, teamüller ve liyakat esasına dayalı kurumsal düzen zaman içinde zarar görmüştür. Türk Silahlı Kuvvetlerinin tarihsel birikimi dikkate alındığında bu yapının siyasi etkilerden uzak, tamamen liyakat ve profesyonellik esasına göre yeniden tesis edilmesi gerekmektedir. Aksi hâlde hem personel motivasyonu hem de kurumsal işleyiş açısından sorunların derinleşmesi kaçınılmaz olur.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Yılmaz.

MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, gerekçemizde de belirtildiği gibi, ben kısaca, bir iki cümleyle ifade etmek istiyorum. Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararında iptal edilen düzenlemenin mecburi hizmet yükümlülüğünün yerine getirilmesini sağlama amacı bakımından elverişli ve gerekli olmadığına söylenemeyeceğini belirtmekle birlikte, tazminat zorunluluğuna ek olarak kişinin uzun süreler hekimlik mesleğini icra etmesinin yasaklanmasının kamu düzeninin sağlanması amacı bakımından orantılı olmadığını açıkça ortaya koymuştur. Yani burada orantısızlık ve eşitlik ilkesine aykırılık vardır. Mahkeme, asıl sakıncayı, yasağın süresinde değil tazminata ek olarak meslek icrasının engellenmesinin yol açtığı çifte yaptırım orantısında tespit etmiştir.

Şimdi, burada bir şeyi daha ifade etmek isterim Sayın Başkanım: Takdir edersiniz ki askerî hastaneler kapatıldıktan sonra meslekte bazı uzmanlık dallarının kışlalarda icrasıyla ilgili uygun ortamın olmadığını da burada zikretmek gerekli, bir hekim olarak düşündüğümde bunu söylemek isterim yani bazı uzmanlık dalları kışlada icra edinme konusunda uygun bir ortam bulamamaktadır. Eskiden askerî hastanelere yönelik bu düzenlemeler yapıldığı zaman neticede hekimler askerî hastanelerde uzmanlık faaliyetlerini rahatlıkla yapabilmekteydi ama şu anda kışlalarda bunu ne kadar yapabilirler, doğrusu bunu bilmiyorum. Teklif edilen düzenlemeyle, bu tespiti karşılamak yerine matematiksel bir formülle hesaplanan yeni bir yasak süresi ihdas edilmekte, böylece Anayasa Mahkemesinin ölçülülük ilkesi bakımından yaptığı nitelik değerlendirmesini kapsam değişikliğine indirgemektedir. Mecburi hizmet yükümlülüğünün ihlali hâlinde tazminat yeterli ve ölçülü bir yaptırım olarak öngörülebilir. Buna ek olarak Anayasa'nın 48 ve 49'uncu maddelerinde güvence altına alınan çalışma hakkı ve meslek icra özgürlüğünün süreli de olsa askıya alınması bu hakkın özüne dokunmaktadır. Bu nedenle, maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Bu 1'inci maddeyle alakalı 2 önergemiz vardı, bunları birleştirerek oylarınıza sunuyorum: Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi maddeyi oylarınıza sunuyorum: 1'inci maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeye geçiyoruz.

Madde üzerine söz almak isteyenler?

TAHSİN BECAN (Yalova) - Başkanım...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Buyurun.

TAHSİN BECAN (Yalova) - Sayın Bakanım, Değerli Komisyon üyeleri; önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, hepinizin bildiği gibi, çok kritik bir Komisyonda görev alıyoruz; bütün komisyonlarımız önemli ama bizim Komisyonumuz da Türkiye'nin bekası açısından hepimizin değer verdiği, doğrularla birleştiğimiz bir Komisyon. Ben bu vesileyle görevde olan tüm arkadaşlarımıza emeği için tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Sağ olun, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

TAHSİN BECAN (Yalova) - Çoğu doğrularla tabii ki beraberiz. Biraz önce Özgür Başkanımızın da söylediği gibi, hepimizin muhalefet söylemi, muhalefet demek bile bize burada ters geliyor.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Doğru.

TAHSİN BECAN (Yalova) - Çünkü hepimiz savunma sanayimizin en ileri seviyede, en doğru şekilde olmasını gönülden istiyoruz; bu tartışılacak bir konu değil zaten.

Evet, biraz önce arkadaşlarımız da bahsetti. Silahlı Kuvvetlerimizde yıllarını verip fakat bir müddet sonra ayrılmak isteyenlere maalesef maddi cezalar veyahut da daha sonra "Görev yapamazsın." müeyyidelerini çok doğru bulmuyoruz. Ha, bu demek değil ki hiçbir zaman bu tür müeyyide olmasın. Bugün sivil hayata baktığımız zaman iş dünyasında bile maaşından memnun olmayanın maaşını 2 misli yapsanız o zaten çalışmayacaksa çalışmıyor ve ondan da randıman almanız mümkün değil. Kaldı ki sivildeki iş dünyası ile savunma sanayimize ya da Silahlı Kuvvetlerimizi kıyaslamak mümkün değil. Burada şartları tabii olgunlaştırırken belki başka performans raporları da sergilemek lazım ki orada çalışanlar en mutlu şekilde, isteyerek, severek, gönülden Türk Silahlı Kuvvetlerine hizmet verebilsin. Onun için şartlarını en iyi şekilde getirmek için ne gerekiyorsa yapmamız gerektiğine inanıyoruz.

Onun dışında, biraz önce bazı arkadaşlarımız da söyledi, askerî hastaneler bizim için çok önemli, kapatılan askerî okullar da. Bugün Güven Endeksi'mize baktığımızda yıllardır halkın en çok güvendiği kurum askerî kurumlar ve hâlâ da öyle, bu da bizi mutlu ediyor. Bu Güven Endeksi'nin olduğu yerde askerî okulları kapatmayı biz doğru bulmuyoruz. Orada belli bir disiplinle okuyan, yetişen arkadaşlar daha sonra belki işte askerî hastanelerde görev alacaklar. Kaldı ki askerî hastanelerimizi bizim daha da çok geliştirmemiz gerekir. Bugün baktığımız zaman ateş çemberinin ortasındayız Türkiye olarak; Allah korusun bir savaş durumunda sahra hastanelerinde görev alanların -tabii ki siviliden giden doktorlarımız da var ama- bir askerî hastaneden oraya acilen sevkiyatın daha kolay, daha düzenli, daha disiplinli olacağına inanıyoruz. Onun için bunları bir an önce eski hâline getirip daha da geliştirmek için hem okul anlamında hem hastane anlamında ne gerekiyorsa gereğinin yapılmasını istiyoruz.

Diğer anlamda, şehit ve gazi yakınlarımız... Arkadaşlar söyledi, uzun uzun tekrar etmek istemiyorum.

Emekli astsubaylar ve emekli binbaşılardan gerçekten özlük haklarında bazı düzeltmelerin yapılması lazım.

Ve bazı arkadaşlarımız, dediğiniz gibi, savaşta veya başka bir olayda yaralanmış, hâlâ "gazi" ünvanını alamamış yani bunları bu kadar ince eleyip sık dokumaya gerek yok. Türkiye Cumhuriyeti olarak güçlü bir ülkeyiz, güçlü bir devletiz. Yani nüfusun kaçta kaç ki bunlar, bunları bu kadar zor durumda bırakmayı doğru bulmuyorum ben. Biz ticaretten gelen insanlar olduğumuz için ciromuzun binde 1'i, bunun hesabını yapmaya bence gerek yok. Askerî personele biraz daha farklı davranmayı, farklı gözle bakmayı doğru buluyorum.

Evet, genelde söyleyeceğim bunlar, diğer arkadaşlara da zaman kalsın.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Sayın Becan, çok teşekkür ederim, sağ olun.

Arkadaşlarım, başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun Aşkın Bey.

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, kıymetli üyeler, Komisyon Başkanımız; hepinizi ben de saygıyla selamlıyorum.

2'nci madde, 1'inci maddede tabip subaylar bakımından kural olan düzenlemenin dış hekimleri subaylar için de uygulanmasıdır. Devlet, kendi adına okuttuğu bir dış hekiminin yükümlülüğünü tamamlamadan ayrılması veya ilişikinin kesilmesi hâlinde nasıl bir yaptırım uygulayabilir? Bu soruya verilecek cevap hukuk devleti sınırları içinde olmalıdır. Devlet, eğitim giderini

korumak isteyebilir, personel planlamasını güvence altına almak isteyebilir, mecburi hizmetin karşılıksız kalmamasını isteyebilir doğal olarak ancak bunu yaparken kişinin çalışma hakkını ve mesleğini icra etme hakkını ölçsüz biçimde sınırlandırmaz. Bu maddeyle diş hekimi subaylar bakımından da meslek icra yasağı getirilmektedir. Eski düzenleme, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmişti. Şimdi teklif edilen metin, iptal edilen düzenlemeden farklı olarak sadece süreyi yeniden hesaplamakta ancak yaptırımın özü değişmiyor, kişi yine belli bir süre diş hekimliği mesleğini ne yazık ki icra edemiyor. Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini doğru okumak gerek; mahkeme yalnızca "Bu süre fazladır." demedi, tazminat sorununa ek olarak kişinin kamuda ya da özel sektörde mesleğini icra etmesinin engellenmesini de ölçsüz buldu. Şimdi biz aynı yaptırımı başka bir hesap yöntemiyle geri getirirsek bu, Anayasa Mahkemesi kararına uyumlu olmaz. Bu hâliyle düzenlemenin yine Anayasa Mahkemesinden dönme ihtimali yüksektir. Meclis olarak bizim görevimiz, sorumluluğumuz; iptal edilme riski yüksek metinler üretmek değil, Anayasa'ya uygun, kalıcı ve sorun çözebilen düzenlemeleri de yapmaktır. Eğer bugün burada önergemizi dikkate almazsanız yarın aynı madde yeniden önümüze gelecektir. Bu da hem Meclisin zamanını tüketmekte hem de hukuk güvenliğini zedelemektedir.

Diş hekimliği de doğrudan kamu sağlığıyla ilgili bir meslektir. Bugün ülkemizde ağız ve diş sağlığı hizmetlerine erişimde ciddi sıkıntılar var; vatandaş randevu bulmakta zorlanıyor, genç diş hekimleri atanmayı bekliyor, koruyucu diş sağlığı hizmetleri yeterince yaygın değil ne yazık ki. Böyle bir tabloda yetişmiş bir diş hekiminin mesleğini icra etmesini engellemek, toplumun sağlık hizmetine erişimi bakımından da doğru değildir.

Kamu zararının telafisi gerekiyorsa bunun yolu tazminattır, tazminat da ölçülü, makul ve öngörülebilir şekilde düzenlenebilir. Ancak kişiyi hem tazminat sorumluluğuyla karşı karşıya bırakıp hem de meslek icrasından alıkoymak ikinci ve ağır bir yaptırım anlamına gelir. Bu nedenle bu maddeye de karşıyız. Önergemiz kabul edilmeli, meslek icra yasağı metinden çıkarılmalıdır. Kamu kaynağını koruyalım ama bunu Anayasa'ya aykırı bir meslek yasağıyla değil ölçülü bir tazminat rejimiyle yapalım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun Adnan Bey.

ADNAN ŞEFİK ÇIRKİN (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle, Silahlı Kuvvetlerimizin hepimizin gururu olduğunu ve sadece bağımsızlığımızı değil aynı zamanda onurumuzu, haysiyetimizi de temsil eden bir kurum olması münasebetiyle hepsine Cenab-ı Allah'tan yardım ve güç diliyor, saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, şimdi, burada, askerî diş hekimlerinin, tıp fakültesi öğrencilerinin meselelerini görüşüyoruz ama 15 Temmuz hain, alçakların darbesinden sonra askerî sağlık sistemiyle ilgili alınan, o gün itibarıyla bizim belki eleştirdiğimiz ama tarafınızdan belki de doğru şekilde yapılan -bunlar tartışma konusudur- alınan tedbirler var ama artık on yıl geçti yani bu askerî sağlık sistemi yeniden oluşturulmalı. Bu madde münasebetiyle bunu ifade etmek gereği duydum. Hastanelerimiz açılmalı ve yaşadığımız belalı coğrafyada "askerî hekimlik" denilen terimin tam anlamıyla Silahlı Kuvvetlerimizde yerini bulması amacıyla bir kanun da bunun için hazırlanmalı diye düşünüyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Çok teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen arkadaşım var mı? Yok.

Arkadaşlar, bu maddeyle alakalı aynı mahiyette 2 önerge var.

Okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Özgür Ceylan
Çanakkale

Aşkın Genç
Kayseri

Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

Metin İlhan
Kırşehir

Tahsin Becan
Yalova

Uğur Bayraktutan
Artvin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahibi:

Medeni Yılmaz
İstanbul

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Buyurun Sayın Ceylan.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Başkanım, önergemiz kanun teklifinin bu maddesinin geri çekilmesi yönünde çünkü az önce bahsettiğimiz endişelerimizle bunun Anayasa Mahkemesinden geri döneceğini öngörüyoruz. Kamu çalışma hakkı ve kamu hizmetine girme özgürlüğünü sınırlandıran bir çalışma olduğu için, kanun teklifi olduğu için bunun Anayasa Mahkemesinden yine döneceğini öngördüğümüzden dolayı yol yakinken bunu buradan çıkaralım. Onun yerine belki başka bir düzenleme konuşabiliriz ama bu, bu hâliyle Anayasa Mahkemesinden dönecektir.

Ayrıca, madde pratik anlamda bu hesaplama sistemiyle de çok zor ve karışık bir hesaplama sistemine sahip olmuş. Eskiyeye göre iyileştirme yapılmış yani hesaplamayı yaptığımızda, daha önce on beş yıl olan bir hizmet -tahmin ediyorum- dört beş yıla kadar düşmüş gibi bir şey, hesaplamadan öyle bir şey çıkıyor; olumlu ama, dediğim gibi, çok karışık ve daha pratik, daha çabuk, bir bakışla anlaşılabilen bir yöntemle belki bu yapılabilirdi.

Zaten Anayasa'ya aykırılıkla ilgili de şerhimizi ortaya koyuyoruz. Bir de Eylem Vekilimizin de az önce ifade ettiği gibi, personeli cezaî şartlarla tutmak yerine, onu özendirici, kalmasını sağlayıcı imkânları artırarak tutmanın daha doğru olduğunu düşünüyoruz çünkü o arkadaşlarımız, o çocuklarımız bu işe girerken bu işin zorluklarını bilemiyor olabilirler, belki yaşadıkça bazı şeyleri görebilirler; onları teşvik etmeliyiz. Bizim ordumuzun en önemli silahı yetişmiş insandır yani yetişmiş insanımızı kaybetmemeliyiz, bunun için de yapmamız gereken, caydırıcı önlemler değil aslında daha fazla teşvik edici önlemler olmalıdır. Bu anlamda, olaya da böyle yaklaşmamız gerektiğini söylemek istiyorum.

Arkadaşlarımız az önce bahsetti, tekrardan bahsetmek istemiyorum ama kısaca söylemezsek olmaz, askerî hastaneler açılmalıdır değerli arkadaşlar. Askerî hastaneler konusunda hâlâ niye ayak diretildiğini biz anlayabilmiş değiliz. Askerî hastaneler bambaşka bir olaydır. Bizim gibi bir ordusu olup da askerî hastanesi olmayan başka bir ülke yok. Bu konuda da niye ayak direniyor, hâlâ anlamış değiliz diyorum. Bu anlamda, bu maddenin geriye çekilmesi için önergemize desteğinizi istiyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum.

Sayın Medeni Yılmaz...

MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Aşağı yukarı 1'inci maddeyle benzer bir madde 2'nci madde, dış hekimliğini kapsayan bir madde. Gerekçeler aynı Sayın Başkanım, arkadaşlarımız da ifade ettiler. Burada, evet, yapılan sözleşmeye uymayan, buna aykırı davranan meslek erbabı var; tabii ki bunların makul bir şekilde cezalandırılması, tazmin edilmesi gerekiyor, eyvallah ama bunun karşılığının da maddi olarak olması daha uygundur. Zira, onları mesleklerini icradan engellersek hizmet bekleyen vatandaşlarımızı da bir anlamda cezalandırmış oluruz, o hizmetten mahrum bırakmış oluruz diye düşünüyorum. Elbette ceza olmalıdır ama bu cezanın şekli daha farklı olmalı. Anayasa Mahkemesi de zaten çifte cezalandırma şeklinde veya ölçülü olmadığı şeklinde bir gerekçeyle iptal etmiş bildiğim kadarıyla. 1'inci maddeyle benzer bir maddedir. Dolayısıyla, teklif metninden çıkarılması ve yeniden düşünülerek daha uygun, mahkemenin gerekçelerine uygun bir şekilde hazırlanması gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Arkadaşlar, teşekkür ediyoruz.

ABDULLAH AĞRALI (Konya) - Başkanım...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Önerge üzerinde mi?

ABDULLAH AĞRALI (Konya) - Başkanım, ben de askerî hastanelerle ilgili kısa bir şey ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Dur, onu şimdi öbür maddeye geçtiğimizde, maddeleri tartışırken söyleyelim.

ABDULLAH AĞRALI (Konya) - Tekrar gündeme geldi, aslında söz almayacaktım ama...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Şöyle söyleyelim: Madde başında söyleyelim, önergeyi oylatalım, sırayı bozmayalım şimdi.

Arkadaşlar, 2 önergeyi birleştirerek oylarınıza sunuyorum: Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

Şimdi 3'üncü maddeye geçiyoruz.

Madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

ABDULLAH AĞRALI (Konya) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Mükerrer gündeme geldiği için, bu askerî hastanelerle ilgili düşüncelerimi kısaca ifade etmek istiyorum, hem de kayıtlara geçmesi açısından.

Şimdi, askerî hastanelerle ilgili "Kapandı." deniyor ama iki güzide askerî hastane kapanmadı, özellikle Gülhane Akademi Hastanesi ve Haydarpaşa Hastanesi Sağlık Bakanlığına devredildi ve sivillerin de sağlık hizmeti alımının önü açılmış oldu. Bazı illerde fiziki açıdan çok yetersiz olan askerî hastane -örneğin Konya için söylüyorum- kapandı ama oradaki sağlık personelinin sağlık hizmeti sanki alınmıyormuş gibi bir algı oluşturmaya çalışıyor. Sağlıkta -hekim arkadaşlar bilir- özellikle üniversite hastanelerinde de sağlık hizmetinin önü açık olduğu için, orada da bir memnuniyet var. Yani, Konya için söylüyorum, fiziki açıdan ameliyathanesi çok küçük olan, poliklinikleri olmayan bir yer kapandı ama şehir hastanesinde sağlık personelimizden sağlık hizmeti alınabilmektedir. Askerî hastanelerin tamamen kapatıldığı konusu çok doğru ifade değil.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Peki.

Evet, buyurun Eylem Bey.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Şimdi, burada -yine konu açıldığı için- bizim askerî sağlık sisteminden bahsettiğimiz sadece askerî hastane değil. Timden başlayarak, timdeki sağlıkçı arkadaşlardan başlayarak bunların bütün, işte, birinci kademe, ikinci kademe, üçüncü kademedeki Gülhane Askerî Tıp Akademisine kadar bir yapılanmasından bahsediyoruz. Şimdi, Gülhane ve Haydarpaşa Eğitim Araştırma Hastaneleri şu an Sağlık Bakanlığına bağlanmış olarak hizmet vermeye devam ediyor fakat onlar eskisi gibi askerî hastane değiller şu anki işleyişte. Eskiden de askerî personel gidip bazı sivil hastanelerden hizmet alabiliyordu, mesela, askerî hastanede yeterli uzman hekim olmadığı zaman, izinde olduğu zaman, benzeri durumlarda yapılıyordu. Buradaki sıkıntımız şu: Bir ilk müdahale anında -çünkü bunlar bilimsel çalışmalarla ortaya konulmuş- ilk yaralanma anında yeterli müdahale yapılmasıyla ciddi bir şekilde hem hayat kurtarılabilir hem uzuv kurtarılabilir. Buradaki eksikliklerin giderilmesi lazım ve sistemin bütün olarak aktif hâle gelmesi gerekiyor.

İkinci problem şu: Özellikle sivil hastanelerde tedavi gören ve iç güvenlik operasyonlarında yaralanan personelin güvenliğiyle ilgili sıkıntılar var, bunlarla ilgili rapor edilen olaylar var, gelen yakınmalar var. Bunların giderilmesi adına askerî sağlık sisteminin tekrar aktif olması önemli ve bizim, ne yaparsak yapalım, bu kadar büyüklükteki bir ordunun sağlık ihtiyacını sivil hastaneler üzerinden sürdürme şansımız yok. Evet, eski askerî hastanelerde eksiklik olan yapılar var mıydı? Vardı çünkü yanlış personel politikaları vardı, yanlış malzeme tedarik politikaları vardı; bunların hepsini yaşadık ama bu demek değildir ki biz askerî

sağlık sistemini bir daha aktiflemeyelim. Ya, bu, dünyanın bütün büyük ordularında olan bir yapı ve bizim de ordumuz çok operasyonel, bulunduğumuz bölge ortada, yaşadığımız doğal afetler, felaketler ortada. Bu noktada "Askerî sağlık sistemini neden aktif hâle getirmiyoruz?" sorusunun cevabı olarak sizin anlattıklarınız yeterli değil bence yani bu noktada bir eksiklik olduğunu düşünüyorum. Bunu da burada ifade etmek için söz aldım.

Sağ olun.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum. Arkadaşlar, başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun Adnan Bey.

ADNAN ŞEFİK ÇIRKİN (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, biz "Askerî hastaneler kapatıldı." dedik. Sayın Milletvekilimiz hastanelerin kapanmadığını, sağlık sistemine devredildiğini söylediler; yanlış.

ABDULLAH AĞRALI (Konya) - Bir kısmı kapatıldı, bir kısmı kapatılmadı.

ADNAN ŞEFİK ÇIRKİN (Hatay) - Yani bir kısmının...

Şimdi, askerî hastane kapanmış oldu mu olmadı mı? Bu mantık... Bunlar sivil hastane oldu. Bizim demek istediğimiz de bu Değerli Milletvekilim. Askerî sınıftan bu hastaneler çıkarıldı mı çıkarılmadı mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, konuyla alakalı bir önerimiz var, önergeyi okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle 6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun 15'inci maddesinin birinci fıkrasının beşinci cümlesinde yapılması öngörülen değişikliğin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Bu madde kapsamında gündelik ödenenlerden; daimî konuşlu buldukları limanlar dışında, yurt içi limanlarda görevlendirilen ve denizaltı gemisinde konaklama imkânı bulunmayan personele 33'üncü madde uyarınca konaklama gideri ayrıca ödenir."

Medeni Yılmaz
İstanbul

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Sayın Medeni Yılmaz, buyurun.

MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Gerekçeyi okutalım Başkanım.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklif edilen düzenleme denizaltı personeline yönelik konaklama gideri ödenebilmesini mümkün kılmakta ancak bu hakkı güvenceye almak yerine idareye geniş bir takdir alanı bırakmaktadır. Personelin bu haktan yararlanıp yararlanamayacağı "imkân sağlanamayan hâller" gibi belirsiz bir koşula bağlanmış olup bu belirsizlik uygulamada eşitsizliğe ve keyfi değerlendirmeye zemin hazırlamaktadır.

Önergeyle, denizaltı gemisinde konaklama imkânı bulunmaması hâlinde konaklama giderinin zorunlu olarak ödeneceği açıkça hüküm altına alınmakta, idarenin takdir yetkisi daraltılarak personelin bu haktan yararlanması güvence altına alınmaktadır. Ağır ve özgün çalışma koşulları altında hizmet veren denizaltı personelinin temel ihtiyacı, idare takdirine bırakılan bir olanak olmaktan çıkarılmalı, kanuni bir güvenceye kavuşturulmalıdır.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyoruz.

İlave söyleyeceğiniz bir şey var mı?

MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Yok.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir. 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeye geçiyoruz.

Madde üzerinde söz almak isteyen var mı, 4'üncü maddeyle alakalı? Yok.

1 önerimiz vardır, okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Medeni Yılmaz
İstanbul

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Sayın Medeni Yılmaz, buyurun.

MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Gerekçeyi okutalım Başkanım.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin 4'ncü maddesi, vardiya yatakhaneleri, gazi uyumevleri ile özel, yerel ve kırsal eğitim merkezlerini "askerî mahal" kapsamına almaktadır. Mevcut düzenleme bu tesislerin 211 sayılı Kanun'un 98'inci, 99'uncu ve 102'nci maddelerinde ayrı başlıklar altında sayıldığını ancak "askerî mahal" vasfını haiz tesisleri düzenleyen 100'üncü maddede yer almadığını ortaya koymaktadır.

Bir mekânın "askerî mahal" sayılması salt idari bir sınıflandırma değil, o mekânda uygulanan hukuki rejimi, erişim ve denetim biçimini, disiplin uygulamalarını ve buralarda işlenen fiillerin hukuki niteliğini doğrudan belirleyen esas bir statü farkıdır. Vardiya yatakhaneleri ve gazi uyumevleri işlevleri itibarıyla sosyal ve dinlenme amaçlı mekânlar olup bu nitelikleriyle askerî mahal rejimine tabi kılınmaları ölçülülük ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Yasal boşluğun ve uygulamadaki tereddütlerin giderilmesi söz konusu tesislerin işlevlerine uygun, bağımsız ve açık bir hukuki statüye kavuşturulmasıyla sağlanmalıdır. Bu nedenle maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Önergeyi oylarınıza sunuyorum değerli arkadaşlarım: Kabul edenler..... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

Maddeyi kabul ediyorsunuz Beyefendi.

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Kabul ediyoruz.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Kabul ediyoruz, onda sıkıntı yok.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Ha, şaşırdım.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - "Etmeyin." diyorsanız etmeyelim.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, 4'üncü maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bravo.

Evet, 5'inci maddeye geçiyoruz arkadaşlarım.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Başkan da şaşırdı kabul edince. Her şeyi kabul etmezlik yapmıyoruz biz.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Bravo.

5'inci madde üzerinde konuşmak isteyen arkadaşımız var mı, söz almak isteyen?

Evet, Eylem Bey önce istedi.

5'inci maddeyi konuşuyoruz, buyurun.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkanım, burada astsubaylara uygulanan maddeyle bir paralellik...

Silahlı Kuvvetlerden ayrıldıktan sonra bir daha tekrar asla göreve gelemeyeceğine dair bir kanun getirilmeye çalışılıyor.

Burada "her ne sebeple olursa olsun" ibaresi mağduriyet yaratacaktır. Maddede yer alan bu "her ne sebeple olursa olsun" ibaresi hukuk devleti ilkesine ve Anayasa'nın 70'inci maddesindeki kamu hizmetlerine girme hakkına aykırıdır. İdari bir hata veya sonradan mahkeme kararıyla haksızlığı anlaşılan bir tasfiye sürecine maruz kalan subayların yargı kararıyla dahi muvazzaf olarak geri dönmelerinin önü bu mutlak ibareyle kapatılmaktadır.

Önerimiz "her ne sebeple olursa olsun" ibaresinin metinden çıkarılarak yasağın "kendi isteğiyle istifa edenler ile disiplinsizlik ve ahlaki durum nedeniyle ilişkisi kesilenler" şeklinde somutlaştırılması ve böylece de Silahlı Kuvvetlerin tekrar önümüzdeki süreçte ortaya çıkabilecek olan, işte, pilot veya hekim gibi, teknik sınıflarda özellikle ortaya çıkabilecek olan personel ihtiyacına binaen Millî Savunma Bakanlığına bu noktada bir onay yetkisi vermesi sağlanmalıdır diye düşünüyoruz.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız var mı?

Buyurun Sayın Genç.

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli üyeler; bu maddede ilk bakışta teknik bir uyum düzenlemesi yapıldığı söyleniyor. Gerekçede astsubaylar bakımından benzer bir hüküm bulunduğu, subaylar yönünden de kanundaki boşluğun giderildiği ifade ediliyor. Ancak kanun tekliflerini yalnızca gerekçedeki ifadelerle değil sahada doğuracağı sonuçlarla da değerlendirmek durumundayız. Bu maddedeki en sorunlu ifade "her ne sebeple olursa olsun" ifadesidir. Böyle geniş, mutlak ve ayırım yapmayan ifadeler personel rejimi gibi hassas alanlarda ciddi hak kayıplarına da yol açabilir. Bir subayın Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılmasının çok farklı sebepleri olabilir. Kendi isteğiyle ayrılmış olabilir, sağlık nedeniyle ayrılmış olabilir, ailevi veya zorunlu sebeplerle ayrılmış olabilir, idarenin bir işlemiyle ayrılmış olabilir, hakkındaki işlem daha sonra mahkeme kararıyla hukuka aykırı bulunmuş olabilir. Olağanüstü koşullarda veya kurumsal süreçlerde ortaya çıkan nedenlerle de ayrılmış olabilir. Şimdi, bütün bu ihtimalleri tek bir cümleyle aynı sonuca bağlamak adil değildir. "Her ne sebeple olursa olsun" dediğimizde hukuken farklı durumda olan kişiler aynı sepete konulmuş olur. Bizim burada yanıtını aradığımız sorular var: Bu düzenleme hangi somut ihtiyaçtan doğdu? Bugüne kadar TSK'den ayrılıp yeniden muvazzaf hizmete alınan subaylarla ilgili hangi sorun yaşandı? Kaç kişiyi ilgilendiriyor? Mahkeme kararıyla haklılığı ortaya çıkanlar bu kapsamın dışında mı kalacak? İdarenin hatalı işlemiyle ayrılmak zorunda kalmış bir subay da bu yasağa tabi olacak mı? Bu soruların cevabı net değil. Bu nedenle maddeyi şeffaf bulmuyoruz. Elbette Türk Silahlı Kuvvetlerine yeniden dönüş otomatik bir hak gibi ele alınamaz. Buna ilişkin sağlık, sicil, disiplin, güvenlik, liyakat ve ihtiyaç değerlendirmesi yapılabilir. Bizim itirazımız buna değil. Bizim itirazımız, hiçbir ayırım yapmadan kapının bu kadar geniş ve belirsiz bir ifadeyle kapatılmasına yöneliktir. Ayrıca, devletin ihtiyaç duyduğu dönemlerde, daha önce TSK'den ayrılmış bazı personelin, özellikle pilot subayların kanuni düzenlemelerle yeniden sisteme alınabildiğini biliyoruz. Demek ki, yetişmiş insan kaynağına ihtiyaç duyulduğunda mutlak yasaklar her zaman doğru sonuç vermiyor. Bazen kurumun ihtiyacı yeniden değerlendirme mekanizması kurmayı gerektirebiliyor. O hâlde, bugün bu kapıyı tamamen kapatmak yerine daha özenli bir düzenleme yapabiliriz. Ayrılma sebepleri ayrıştırılmalı, mahkeme kararıyla hukuka aykırılığı tespit edilen işlemler kapsam dışında bırakılmalı, sağlık veya zorunlu nedenlerle ayrılanlar için ayrı bir değerlendirme yapılmalı, idarenin takdir alanı da kanunda açıkça sınırlandırılmalıdır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin gücü, belirsiz yasaklardan değil, adil, öngörülebilir ve liyakate dayalı personel rejiminden gelir. Bu madde bu hâliyle ihtiyacı karşılamıyor. Bu nedenle, düzenlemenin yeniden ele alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, ilave söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi konuyla alakalı ayrı ayrı 2 önergemiz var, ilk önergeyi okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Özgür Ceylan
Çanakkale

Aşkın Genç
Kayseri

Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

Metin İlhan
Kırşehir

Tahsin Becan
Yalova

Uğur Bayraktutan
Artvin

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, Sayın Ceylan, buyurun.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Evet, az önceki geçtiğimiz maddede yarım kaldığı için ona devam etmek istedim, lojmanlarla ilgili sıkıntımızı tekrar burada dile getirmek istiyorum. Askerî mahal sayılan alanlar genişletilirken aynı zamanda bu lojmanın da gündeme gelmesi askerî personelimizin lojman sorununa, ihtiyacına çözüm üretilmesi, kira yardımının artırılması... Özellikle büyük şehirlerde yaşayan askerî personelimizin bu konuda önemli sıkıntıları var. Kiralama yöntemiyle veya yardımın artırılması yöntemiyle bu konuya, bu ihtiyaçlara cevap üretilebilir. Bu konunun gündeme alınmasını istiyoruz.

Bir önemli konu da bu askerî mahalli genişletiyoruz ama orada şimdi orduvelerine girişte keyfi uygulamaların olduğunu basına yansıyan bölümlerden görüyoruz. Bu keyfi uygulamaların da sona ermesi, Türkiye'nin bir hukuk devleti olduğunun bilinciyle hareket edilmesi, bu genişletilen mahallerde de yine kimin girip kimin giremeyeceğinin oradaki siyasi angajmana veya belli bir siyasi görüşe göre değil, devam eden davalara göre değil, oradaki hak ve menfaatlara göre belirlenmesi gerekir çünkü bu ülkeye hizmet etmiş bizim subaylarımız, astsubaylarımız oraya girmek istediklerinde siyasi düşüncesine ve kime yakın olduğuna bakılmaksızın bu hizmetten faydalanmaları şarttır. Orduevi girişi konusundaki duyduğumuz keyfi uygulamalarla ilgili basına düşen haberler bizi üzmektedir. Bu konuda azami hassasiyetin gösterilmesini de rica ediyoruz.

Evet, subayların geri dönüşüyle ilgili çekincelerimizi zaten önergemizde söyledik. Bu da çalışma barışını bozan ve belli sakıncaları olan şeyleri içermektedir. Ben gerekçesini anlıyorum, terör tehdidiyle alakalı olduğu için, bu konu daha önce yaptığımız kapalı toplantıda da gündeme gelmişti ama yine de Türkiye'nin bir hukuk devleti olduğundan yola çıkarak bununla ilgili düzenlemeyi yaparken bunun da dikkate alınması gerektiğini düşünüyorum.

Önergemizi oylarınıza sunuyoruz.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum.

Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesiyle 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun 50'nci maddesine eklenmesi öngörülen fıkranın aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Askeralma Kanunu kapsamında askerlik hizmetini yapanlar hariç olmak üzere, Silahlı Kuvvetlerden disiplin kurulu veya mahkeme kararıyla ihraç edilen ya da ceza mahkûmiyeti nedeniyle ilişkisi kesilen subaylar, Kanunda yer alan istisnalar dışında muvazzaf olarak tekrar Silahlı Kuvvetler hizmetine alınamazlar."

Medeni Yılmaz
İstanbul

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklif edilen fıkra Silahlı Kuvvetlerden her ne sebeple olursa olsun ayrılan subayların muvazzaf olarak yeniden hizmete alınamamasını öngörmektedir. Bu mutlak ve ayırım gözetmeyen nitelikteki düzenleme sağlık zorunluluğu, ailevi sebep, idari hata ya da sonradan yargı kararıyla haksızlığı ortaya konulan bir işlem gibi birbirinden tümüyle farklı ayrılma nedenlerini aynı hukuki sonuca bağlamakta, kamu hizmetine girme hakkı -Anayasa Madde 70- ve "eşitlik" ilkesi -Anayasa madde 10- bakımından ciddi sakıncalar doğurmaktadır.

Önergeyle yasak, yalnızca disiplin kurulu veya mahkeme kararına dayanan ihraçla ceza mahkûmiyeti gibi subayın kendi kusurundan kaynaklanan ayrılma hâllerıyla sınırlandırılmaktadır. Böylece, ölçülülük ilkesi gereği bireysel bir yaptırım öngörülmekte, sağlık veya idari nedenlerle ayrılmak zorunda kalan ya da sonradan haklılığı kabul edilen subayların yeniden hizmete alınabilmesinin kapısı açık tutulmaktadır.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'nci maddeye geçiyoruz.

Maddeyle alakalı görüş almak isteyenler... Yalnız bir not burada: Şimdi, tabii her bir üyemizin geniş bir müktesebatı var, bilginiz geniş, görgünüz geniş, tecrübeleriniz geniş, dolayısıyla işin derli toplu gitmesi bakımından, lütfen, rica ediyorum maddeyle ilişkin, müteallik konularda görüş belirtmenizi dikkatlerinize sunuyorum.

6'nci maddeyle ilgili görüş bildirmek isteyen var mı?

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Sayın Başkan...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Sayın Ceylan, buyurun.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Sayın Başkanım, maddeyle ilgili bir sıkıntımız yok, maddede ödenecek ders ücretlerinin, eğitimde ödenecek ders ücretlerinin süresinin artırılmasıyla ilgili bir düzenleme var ancak bu şekilde eğitim görmüş olan mağdur bir grup var. Ben onunla ilgili size burada Bakan Yardımcısına ve Millî Savunma Bakanlığı yetkililerine bilgi vermek istiyorum kısaca.

ASTTASAK 12'nci Dönem astsubayları Kara Kuvvetleri emrinde astsubay adayı olarak eğitime başlamış ve eğitimlerini başarıyla tamamlamışlar. 30 Ağustos 2016 tarihinde astsubaylığının nasbedilmesi beklenen ASTTASAK 12'nci Dönem astsubayları 15 Temmuz 2016 tarihinde meydana gelen FETÖ darbe girişimi sebebiyle rütbe terfi işlemleri ve atanma süreçleri öncesinde o dönemdeki komutanlıklarınca zorunlu olarak izne çıkarılmışlardır. 29 Ekim 2016 tarihinde yayımlanan 675 sayılı KHK'nin "Geçiş Hükümleri" başlıklı 6'ncı maddesi hükmü gereğince bahse konu astsubayların tamamının uzman erbaş kaynağından gelenler ve KKTC adına eğitim görenler hariç nasıp işlemi iptal edilmiştir. Astsubay adaylarının isimleri KHK ekinde yayınlanmamış olması nedeniyle OHAL Komisyonuna başvuru hakları kendilerine tanınmamıştır. Bununla birlikte, haklarında bir yargılama olmayan, FETÖ'yle irtibat ya da iltisaki olmayan bahse konu personel hem astsubaylığa ilişkin özlük haklarını kaybetmiş hem de KHK'li olarak görüldükleri için silah arkadaşları, aileleri ve toplum nezdinde lekelenmiş, masumiyet hakları ihlal edilmiştir. Bu kategorideki astsubaylardan bir kısmı haklarında tesis edilen idari işlemin iptal edilmesi talebiyle muhtelif idare mahkemelerine dava açmıştır. Yapılan idari yargılamaların olumsuz sonuçlanması sonrasında başvuru Anayasa Mahkemesince bu kategorideki personelin masumiyet, adil yargılanma ve adalete ulaşım gibi anayasal haklarının ihlal edildiğine karar verilmiştir. Anayasa Mahkemesi kararında başvuru haklarına göre dönmüş talebinin değerlendirilmesi için gerekli komisyonun tesis edilmesi gerektiği değerlendirilmiştir. Anayasa Mahkemesi kararı sonrasında yapılan yargılamalarda muhtelif idare mahkemelerince davacıların göre dönmüş taleplerinin Millî Savunma Bakanlığınca teşkil edilecek komisyon tarafından değerlendirilmesi yönünde karar verilmiştir. Ancak karar sonrasında başvuru Millî Savunma Bakanlığınca Millî Savunma Bakanlığında böyle bir komisyonun bulunmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir. Sayın Bakan Yardımcımız burada yok ama arkadaşlar iletirler.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Cevap verirler.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Bununla ilgili bir mağduriyet söz konusudur. Bir çalışma yapılması, bu çocukların mağduriyetinin giderilmesi için elimizden gelenin yapılması gerekiyor.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum

Arkadaşlar, başka söz almak isteyen var mı 6'nci maddeyle alakalı? Yok.

Teşekkür ediyorum.

Konuyla alakalı bir önergemiz var, okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'nci maddesiyle 926 sayılı Kanun'un geçici 43'üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "2024-2025" ibaresinin "2029-2030" olarak değiştirilmesi yerine söz konusu cümlemin aşağıdaki şekilde düzenlenecek biçimde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Millî Savunma Bakanlığı ve Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlar bünyesinde yer alan eğitim ve öğretim kurumlarında idarece belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda ve nitelikleri idare tarafından belirlenen konu ve alanlarda gerekli şartları haiz kişilerin ilgili mevzuatında yer alan şartlar dâhilinde 2026-2027 eğitim ve öğretim dönemi sonuna kadar geçerli olmak kaydıyla ders vermeleri karşılığında ek ders ücreti verilir. Millî Savunma Bakanlığı bu süre zarfında söz konusu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik kalıcı bir personel istihdam modeli oluşturarak 2027 yılı başına kadar Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar."

Medeni Yılmaz

İstanbul

MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Gerekçemi okutun.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Gerekçeyi okuyalım arkadaşlar.

Gerekçe:

Teklifin 6'nci maddesi Millî Savunma Bakanlığı ve bağlı eğitim kurumlarında dışarıdan ders vereceklere ek ders ücreti ödenmesini düzenleyen geçici maddenin uygulama süresini 2024-2025'ten 2029-2030 eğitim öğretim dönemine uzatmaktadır. Bu uygulama defalarca uzatılmış bir geçici hükmün bir kez daha uzatıma tabi tutulması anlamına gelmektedir.

Silahlı Kuvvetlerin eğitim kurumlarındaki ders ihtiyacı açıkça süreklilik arz eden yapısal bir gereksinimdir. Yapısal ve sürekli bir ihtiyacın geçici madde mekanizmasıyla karşılanmaya devam edilmesi, idarenin planlama yükümlülüğünü yasama organına defalarca havale eden özensiz bir yasama tekniğidir. Önergeyle süre uzatımı 2026-2027 dönemiyle sınırlandırılmakta ve Bakanlığa kalıcı istihdam modeli geliştirme yükümlülüğü getirilmektedir.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeye geçiyoruz arkadaşlar.

7'nci maddeyle alakalı görüşlerinizi belirtmeden önce, Sayın Bakan Yardımcısı, biraz önceki konuşmayla alakalı bir cevabınız olacak mı, bir şey söylemek ister misiniz? Zorunlu değil; ister misiniz, istemez misiniz?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI PERSONEL GENEL MÜDÜRÜ ORHAN GÜRDAL - İstemiyoruz.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - İstemiyorsunuz, tamam.

7'nci maddeyle ilgili, arkadaşlar, görüş isteyenler...

Evet, Eylem Bey...

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkanım, şimdi, bu madde bir kere Anayasa'nın 138'inci maddesinin son fıkrasına aykırı. Burada diyor ki: "İdare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez." Burada getirilmeye çalışılan teklifle birinci derece mahkemenin verdiği karar kale alınmıyor, tamamen kesinleşmesi bekleniyor. Bu da şu anki mevcut gidişatta üç ila beş yıllık bir süreye denk geliyor ve bu süre içerisinde kişi Silahlı Kuvvetlerden ayrı bir şekilde bekliyor. Deniliyor ki: Ya, işte, biz faiziyle bu kaybını telafi ediyoruz. Ama bu bir lütuf değil. Şimdi, Danıştaydan veya bölge idare mahkemesinden dönüş yapıldığını ve bu kişinin göreve başladığını düşünelim. Bu süre içerisinde yaşadığı manevi kayıplar, damgalanmalar, pek çok problem bir arada geliyor. Biz burada Anayasa'nın 138'inci maddesine aykırı bir şekilde idarenin yetki alanını genişletiyoruz yani mahkemenin verdiği kararı tanımıyor, "Yüksek mahkemenin kararına ancak uyarım." diyor. Bu da bu noktada ilk mahkemeyi resmen bir noter şeyi gibi veya basit bir bürokratik işlem hâline getiriyoruz. Burada pek çok başka yöntem uygulanabilir; eğer personel hakkında şüphe varsa personele görevden uzaklaştırma yapılabilir, başka bir yerde görevlendirme yapılabilir ama bu şekilde yargıda netleşene kadar ayrı tutmak ciddi bir hak ihlaline neden olacaktır. Bunun bir şekilde baypas edilmesi lazım yani şu şekilde: Dediğim gibi, bu kişilere eğer bir şüphe devam ediyorsa... Birinci mahkeme demiş ki: Tamam, bunda herhangi bir problem yok, görevine devam edebilir. Ama eğer idarenin hâlâ bununla ilgili bir soru işareti varsa farklı bir yerde görevlendirebilir, daha pasif bir göreve alınabilir ve yüksek yargının verdiği karar netleşince eğer ayrılma kararı gerçekleşecekse gerçekleşir. Yoksa kişi bu süre içerisinde en azından damgalanmamış olur, kayıpları bertaraf edilmiş olur, bir. İki, bir de burada, maddeyle ilgili değil ama kamuoyunun da çok merakla beklediği bir nokta var, bu, Karadeniz'de batırılan, saldırıya uğrayan "Duru 67" balıkçı teknesiyle ilgili. Orada bir balıkçımız hayatını kaybetmişti. Buradaki süreç, evet, bu balıkçı teknesi başka bir ülkenin münhasır ekonomik bölgesi içerisinde balıkçılık faaliyeti gerçekleştirirken bu olay gerçekleşmiş fakat -bunun mekanizmaları- bununla ilgili biz ne yaptık, nasıl bir girişimde bulunduk, ne durumdayız? Bununla ilgili kamuoyundan bize de çok soru geliyor. Bununla ilgili bir açıklama sizden veya varsa Bakanlık yetkilisinden talep ediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Onu ayrıca... Arkadaşlar notlarını aldılar.

Teşekkür ederim, sağ olun.

Başka söz isteyen arkadaşımız var mı?

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Sayın Başkan...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Buyurun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Konuşmamın en başında da belirttim; şimdi, dediğim gibi, bu muhtemelen hukukçular tarafından hazırlanmış bir olay. Anayasa'nın -2'nci maddesi hukuk devleti- 36'ncı maddesi -hak arama hürriyeti- aynen şöyle diyor: "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." Geliyoruz 125'inci maddeye. Şeye girmedim, konuşacağız.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bir vatandaşın devletin karşısındaki en büyük silahı yürütmeyi durdurmadır; hukukta ihtiyati tedbir, idari yargıda yürütmeyi durdurma. Şimdi, kanunu getirenler diyor ki: "Efendim, asıl hüküm kesinleştikten sonra yürütmeyi durdurma da olsun." Bu, yürütmeyi durdurma değil ki. Yürütmeyi durdurma ara karardır; nihai kararla beraber yaptığınız zaman yürütmeyi durdurma diye bir şey yoktur, komple çıkarın şeyden. Yürütmeyi durdurmayı eğer siz sonundaki kararla buluşturup nihai kararla beraber verirseniz o, yürütmeyi durdurma olmaz ki o asıl karar olur zaten. Yürütmeyi durdurmayı baştan verdiğiniz zaman anlamı yoksa o kararın yani sonuca etkili değilse -ben Artvin terimiyle burada demek istemiyorum gülersiniz diye ama söyleyeyim burada- mala, davara zararı yoksa bu kararın -ki yoktur- yani hiçbir işlevi yoksa o zaman bu karar ne demektir biliyor musunuz; hâkimin iki yıl sonra, üç yıl sonra vereceği kararla ihsasıyedir. Yürütmeyi durdurma kararı veriyorsa hâkim olumlu karar verecektir Sayın Başkan. Bakın, çok ilginç bir hukuk tekniğini anlatıyorum. Eğer bu kararı verecekse yürütmeyi durdurma kararını baştan verecek ve işlenmiyorsa, ben size söyleyeyim, hâkim muhtemelen kabul kararı verecektir ihsasıyede. Eğer yürütmeyi durdurma kararına ret verecekse dört sene sonraki vereceği karar da ret kararıdır. Yani hiçbir işlevi olmayan karar yürütmeyi durdurmayla alakalı işlem olmaz.

Bakın, 125'inci maddenin birinci fıkrası diyor ki: "İdarenin her türlü işlem ve eylemleri yargı denetimine tabidir." Şimdi, beşinci fıkraya geliyoruz: "İdari işlemin uygulanması hâlinde telafisi güç ve imkânsız zararların doğması hâlinde idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilir." diyor; yürütmeyi durdurma bu işte. Yani yürütmeyi durdurma ne? İdari işlemin doğuracağı sonuçların vatandaşta yaratacağı olumsuz sonuçlarla alakalı askıya alma işlemidir. Siz anayasal bir hükmü bir istisnaıyla askıya alamazsınız. Şimdi, bunu getiren kanun koyucu şöyle demiş... Ben buraya gelene kadar uygulamada şöyle zannedirdim: Kanun koyucu böyle takdir etmiş. Geldim, kanun koyucunun ne olduğunu gördüm. Yani öbür tarafta, uygulamada kanun koyucuyu başka bir şey zannedirdim, geldim, gördüm. Bakın, altıncı fıkra şöyle diyor: "Kanun, olağanüstü hâllerde -şimdi olağanüstü hâl yok- seferberlik hâlinde -bu da yok, eğer kişi dava yoluna başvuruyorsa- savaş hâlinde..." Allah'a şükür öyle bir derdimiz de yok, genel sağlık nedenleri de yok ancak neye uyabilir? Kamu düzeni, millî güvenlik. Şimdi, muhtemelen bundan dolayıdır yani Anayasa'nın altıncı fıkrasındaki şey.

Değerli arkadaşlarım, 12 Eylül 2010'da bir halk oylaması yaptık, kıyameti koparttık, kıyameti koparttık "Yargıyı teslim ediyoruz." diye. 15 Temmuzdan sonra bir gecede 4.500 hâkimi, savcını meslekten attık; seyrettik böyle tribünlerden. Ya, bir adam, üç beş adam bu şekilde, bir sızma olacak diye bütün özgürlükleri ortadan kaldıracaktır miyiz ya, mümkün mü böyle bir şey? Devletin alt

mahkemesindeki mahkemeye güvenemiyoruz biz, diyoruz ki: Birinci mahkeme yani kürsüdeki hâkim, sen hata yapabilirsin, İdari Dava Daireleri Genel Kurulundan geçsin, Danıştaydan geçsin, Şûra-yı Devlet incelemesinden geçsin.

Hiç idari davalar için mahkemeye işi düşen var mı? Ben size söyleyeyim: Danıştayda altı yıl, yedi yıl sonra, milletvekili olduktan on yıl sonra gelen karar var; ben unutmuştum avukatlığı. Alt mahkemelerde üç dört yıl sürüyor idari davalar. Buna ne diyorsunuz, biliyor musunuz? "Şey aramayın." diyorsunuz yani mağdur olan... Bakın, ben suçlulara bir şey demiyorum, gerçekten bu mahkemelere gelip de hakkını arayacak olan, hak ihlaliyle karşılaşmış olan bir askerî personele, MİT personeline biz diyoruz ki: "Sana yürütmeyi durdurma kararı vermeyiz kardeşim, sana duvarı kapattık, hiçbir işlem yapamazsın. Ancak sen davanın sonunda..." Bu davalar ortalama yedi yıl, sekiz yıl sürüyor. Allah sizi mahkemelere düşürmesin; biliyorum ben idari yargının nasıl olduğunu, idari yargıyla ne olduğunu. Bakın, siz hukukçular lütfen... Şimdi, biraz sonra reddedeceksiniz. Ya, Genel Kurula gelmeden evvel, bakın, size açık açık anlatıyorum uygulamadan gelen biri olarak; bu, açık hak ihlalidir, Anayasa Mahkemesinden döner, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden döner.

Siz şöyle bir sınırlama koyamazsınız: "Efendim, millî güvenlik gerekçesiyle yürütmeyi durdurma veremezsiniz." Niye veremezsiniz ya? Nasıl böyle bir hak... Bu, hakkın kötüye kullanılmasıdır; gasbediyoruz. Birisi yanlış yapmış, olabilir; o geçmeyecek o zaman, iyi yapacak onu birinci derece mahkeme. Diyecek ki bana "Bunun terörle iltisakı vardır." MİT'ten gerekirse bilgi alacak, aşağıda durduracağız. Bunu gerekçe göstererek "Yürütmeyi durdurma kararları şöyle kesinleşir." dediğiniz zaman yürütmeyi durdurma kararı yoktur arkadaşlar.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, yürütmeyi durdurma bambaşka bir şey; bakın, inceleyin 2577 sayılı Kanun'da. O zaman "yürütmeyi durdurma" diye bir terimi bu yasanın içine koyup da böyle "kesinleştikten sonra uygulanır" demeyin. "Bu davalarda yürütmeyi durdurma kararı alınamaz." diyelim, hepimiz rahatlayalım. Bu davalar önemli davalardır, bu davalarda... Niye kibarlaşıyoruz ki? Niye topu çeviriyoruz arka taraftan? "Karar şeyde kesinleşir." dediğiniz zaman, bu, yürütmeyi durdurma olmaz. Bana hukuk fakültelerinde böyle öğretilmediler. Ankara Hukuk orada bakın, gidin deyin ki: "Böyle bir yürütmeyi durdurma kararı var mı?" 2'nci sınıfta bu soruyu çocuklara sorun, Metin Günday'ın kulakları çınlasın, sınıfta bırakır. Lütfen...

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

Buyurun Aşkın Bey.

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; teklifin en önemli ve en sorun maddelerinden biri bize göre. Bu madde ilk bakışta teknik bir idari yargılama usulü düzenlemesi gibi görünüyor ancak gerçekte hukuk devletinin en temel ilkelerinden birine dokunmaktadır. Mahkeme kararları idare tarafından gecikmeksizin uygulanacak mı, uygulanmayacak mı? Hukuk devletinde bunun cevabı nettir, mahkeme kararı uygulanır. İdare, mahkeme kararını beğense de beğenmese de yerine getirmek zorundadır çünkü idarenin işlem ve eylemleri yargı denetimine tabidir. Yurttaşın, kamu görevlisinin, askerî öğrencinin, personel adayının dava açmasının anlamı da budur. Mevcut İdari Yargılama Usulü Kanunu da bunu açıkça düzenler. İdare, mahkemelerin esasa ve yürütmeyi durdurulmasına ilişkin kararlarının gereğini gecikmeksizin yerine getirmek zorundadır. Bu süre otuz günü geçemez. Bu hüküm yalnızca teknik bir süre hükmü değildir; hukuk güvenliğinin, hak arama özgürlüğünün ve yargı kararının bağlayıcılığının da teminatıdır.

Şimdi, bu maddeyle bu temel kurala çok geniş bir istisna tanınıyor; güvenlik soruşturması, arşiv araştırması, terör iltisakı, 375 sayılı KHK'nin geçici 35'inci maddesi gibi başlıklarda verilen ve göreve iade sonucu doğuran mahkeme kararlarının uygulanması kararın kesinleşmesine bırakılıyor. Bunun pratik karşılığı şudur: Kişi dava açacak, mahkemeyi kazanacak, idarenin işlemi hukuka aykırı bulunacak ama kişi görevine dönemeyecek. Mahkeme kararı var ama sonuç doğurmayacak. İdare haksız bulunmuş olacak ama haksız işlemin sonucu devam edecek. Bu hâliyle bu maddeyi kabul edemeyeceğimizi belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum.

Başka görüşü olan var mı?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Buyurun.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkanım, ben de 2026 yılı Aile Yılı olmasına rağmen bir dava konusu var, bu dava konusunu anlatacağım.

Aile birliğinin korunması kapsamında Balıkesir ilinde göreve devam talebiyle alakalı bir dava açıldı. 2025 yılı genel atamaları kapsamında bir komiserin eşi binbaşı Balıkesir iline atanmasına rağmen komiserin eşinin Bitlis iline atanması yönünde işlem tahsis edilmiştir. Söz konusu atama işlemi hakkında açılan dava neticesinde idare mahkemesi Ekim 2025 tarihinde verdiği kararla atama işlemini hukuka, ilgili mevzuata ve aile birliğinin korunmasına ilişkin anayasal ilkelere aykırı bularak iptal etmiş. Mahkeme kararının uygulanması sonucunda başkomiserin Balıkesir iline atanması gerçekleştirilmiştir ancak 2026 yılı atama döneminde eşi binbaşının hakkında herhangi bir atama işlemi tahsis edilmemiş olmasına rağmen başkomiserin Balıkesir ilinde göreve devam etme talebi kabul edilmemiş ve kendisine yalnızca ikinci bölge illeri için tercih ekranı açılmıştır. Bu durum, bir önceki yıl aynı konuda verilmiş bulunan mahkeme kararının ortaya koyduğu hukuki gerekçeler dikkate alınmaksızın aile birliğini zedeleyici nitelikte yeni bir idari işlem tesis edilmiş sonucunu doğurmaktadır. Mahkeme kararıyla hukuka aykırılığı tespit edilmiş bir uygulamanın fiilen yeniden hayata geçirilmesi, hukuki güvenlik ve idarenin yargı kararlarına uyma yükümlülüğü ilkeleriyle bağdaşmamakta. Başkomiser, 2017-2021 yılları arasında Kars ilinde görev yapmış olup eş durumu nedeniyle atama gördüğünden yalnızca bir yıllık ikinci bölge hizmet eksikliği bulunmaktadır. Mevzuat kapsamında bu eksikliğin tamamlanabilmesi için önünde hâlen dört yıllık süre mevcuttur. Öte yandan, eşi binbaşı, 2028 yılında üçüncü bölge görev sırası gelecek olması nedeniyle eşlerin bir sonraki yıl birlikte atanmaları hem aile birliğinin korunması ilkesine uygun olacak hem de kamu hizmetlerinin gerekleri ve idarenin personel planlaması bakımından herhangi bir olumsuzluk oluşturmayacak. Bu nedenle, başkomiserin Balıkesir ilinde görevine devam etmesine imkân

tanınmasının Anayasa'nın aile birliğinin korunmasına ilişkin hükümlerine, mahkeme kararının gerekçelerine, hizmet gereklerine ve hakkaniyet ilkelerine daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Şimdi, bu durumda olan bildiğimiz yüzlerce aile var. Yani eş binbaşı, eşi başkomiser, 1 yaşında yani yeni doğmuş çocukları var ama aile bütünlüğü korunmadığı için eşlerden biri görevini bırakmak zorunda kalacak. Yani hem Türk Silahlı Kuvvetlerinde hem de Emniyet teşkilatında çalışan eşlerin aynı ilde görev yapmaları sağlanmalıdır, aile bütünlüğü yapılmalıdır.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Arkadaşlar, konuyla ilgili, maddeyle alakalı aynı mahiyette 3 önerge vardır, bunlardan birincisini okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

Metin İlhan
Kırşehir

Aşkın Genç
Kayseri

Özgür Ceylan
Çanakkale

Tahsin Becan
Yalova

Uğur Bayraktutan
Artvin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahibi:

Adnan Şefik Çirkin
Hatay

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahibi:

Medeni Yılmaz
İstanbul

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İdarenin mahkeme kararlarından kaçma, haksızlığı tescillendiği hâlde hatasında ısrar etme sonucunu doğuracak olan teklif maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilme olasılığı da bulunduğundan teklif metninden tamamen çıkarılmaktadır.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, arkadaşlar, aynı mahiyetteki 3 önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

7'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci maddeye geçiyoruz.

8'inci maddeyle alakalı görüş bildirmek isteyenler, konuşmak isteyen var mı?

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - 7'nci maddeyle ilgili bir konuşma yapabilir miyim?

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Burada konuş, 8'de konuş, oraya dayarız hükmü.

Adnan Bey, buyurun.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, çok naziksiniz.

Şimdi, Sayın Başkanım, gerek Hükümetimizin gerek de kurumlarımızın, tabii, başta Silahlı Kuvvetlerin FETÖ'yle ilgili ciddi bir mücadelesi var. Bu mücadeleyi de kabul ve takdir ediyoruz ve destekliyoruz. Şimdi, 7'nci maddeyle ilgili ortaya koyduğumuz gerekçede hukuki süreçleri anlattığımızdan dolayı işin hukuki tarafına değil de eğer izniniz olursa vicdani ve siyasi tarafına bakmak istiyorum ve onu arz etmek istiyorum. Vicdani tarafı, ilgili kişi, sonunda FETÖ terör örgütüyle bağlantılı çıkmayıp göreve iade edilebilir ancak aradan geçen mahkeme süreci yıllar aldığından uzun yıllar boyunca gerek kendi gerek ailesi gerek çocukları, anası, babası, kaynanası, kayınbabası bu suçlamayla karşı karşıya kalacak, bir kişi bile olsa. İntihar edecek, çocukları okulda suçlanacak, bunun vicdani sorumluluğunu biz kaldıramayız. Bu açıdan bakmak lazım.

İkincisi siyasi. Şimdi, bu hain terör örgütü hâlâ kamuoyunda destek sahibi. Yani Hükümet bir mücadele yapıyor, herkes kendisine göre bir mücadele yapıyor ama örneğin sosyal medya olsun farklı kanallar olsun, bir yerden bir rüzgâr estiriyor ve Hükümetin FETÖ'yle mücadelesini etkiliyor, psikolojik üstünlük zaman zaman onlarda oluyor. Bizim, bunlara çok dikkat etmemiz lazım.

Bu kanun Anayasa'ya uygun değil bize göre. Bize göre vicdani de bir kanun değil, bize göre aynı zamanda akla mantığa uygun da bir kanun olmadığından çok gücü çıkabilecek ve Hükümetin FETÖ'yle mücadelesinde Hükümetin aleyhine bir ortam oluşturabilecek mahiyetler taşıyor. Bu bakımdan, Genel Kurula kadar bunun incelenmesi, Değerli Komisyon üyelerimizin, iktidar partisinin değerli üyelerinin de incelemesi ve Genel Kurula gelene kadar, en azından daha vicdani ve akli başında bir değişikliğe uğramasını arz ederiz.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, çok teşekkür ediyorum.

Evet, Uğur Bey, buyursunlar.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, bu 8'inci maddede, bunu çözmüş değilim, hatta maddenin sonunda eğer uygun görürseniz Komisyon Başkanı bize bir açıklama yapsın. Ben, yaklaşık yirmi yıla yakın 2942 sayılı Kanun'la uğraştım uygulamada da. Bunu neye göre getirdiklerini çözemedim. Hatta dedim ki herhâlde Trump geliyor, orayla alakalı bir mülkiyet sorunu var falan.

Anlıyorum ki herhâlde yok, hiç ses çıkmadı ama hangi gerekçeden, bunu bir açıklarsanız, gerçekten merak ediyorum. Yani bana hukuki açıdan birisi Genel Kuruldan önce şunu bir açıklasın. En iyi bildiğim konulardan biri hasbelkader.

Şimdi, arkadaşlar, 46'ncı madde kamulaştırmayı düzenliyor Anayasa'da. Anayasa diyor ki: "Devlet ve kamu tüzel kişileri; kamu yararının gerektirdiği hallerde..." Kamu yararı olmasa zaten buna "çökme" derler. Yani kamu yararıyla alakalı, devlet zor gücü kullanarak vatandaşın yerine kamu yararından kaynaklanan... Kamulaştırmanın temeli o, geliyor, onu alıyor? Şimdi, burada bir düzenleme getiriliyor, düzenlemede diyor ki: "Fiilen tahsis edilmiş olan gayrimenkullerin ilgili amme hükmi şahsı veya müessesesi adına tahsis tarihinde kamulaştırılmış sayılır." Şimdi, biraz önce konuşmamda da söyledim, Kamulaştırma Kanunu'nda 2001'de bir değişiklik yaptılar, o dönemin koşullarında dediler ki: "Bu devletin ekonomik sıkıntı çekmesinin nedenlerden bir tanesi şu Kamulaştırma Kanunu'ndan çıkan özellikle Karayolları ve DSİ ödemeleridir." Vatandaşa tebligat yapılıyordu. Otuz gün içinde vatandaş eğer beğenmezse bir tezyidi bedel davası açıyordu. Şimdi bunu kaldırdılar ve o dönemde de Sayın Bakan hatta çağırdı, benden yardım istediler, sağ olsunlar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığında, bu düzenlemede. Sonra ikinci bir şeye geçti. Şimdi bütün güçler devletin elinde. Devlet kendi kıymet takdirini yapıyor, süresi içinde bildiriyor. Eğer uygun görmezse davayı devlet açıyor, vatandaş açmıyor. Buna karşı da Sayın Başkanım, adli yargı yoluna başvuruluyor bedel artırımından dolayı. Ama bir de bunun dışında kamu yararıyla alakalı bir olay var, o da idari yargıya konu. Diyor ki: "Benim yerime geldin, devlet, karar aldın. Burada kamu yararı kararı yoktur. Okul yapacaksın, cami yapacaksın, bilmem başka türlü bir şey yapacaksın, ortak donatı alanları veya işte 18 uygulamasına ilişkin bazı şeyler yapacaksın. Burada kamu yararı kararı yoktur, ben idari mahkemeye başvururum ve dava açarım." Bu düzenlemede şeyi yapamazsınız, kamulaştırma kararını tahsil tarihinden çektiğiniz zaman, buna ilişkin idari dava yolunda kamu yararını gerekçe göstererek başvuramazsınız. Açıkça şunu diyorsunuz: "Ben bunu geri tarihe çektim -oradaki süreler hak düşürücü süreler, otuz günlük süreler- vatandaş hiçbir şekilde, eğer bir kamulaştırma işlemi yapılmışsa buna karşı idari dava yoluna yani kamu yararı kararının iptaline yönelik olarak herhangi bir şekilde başvuru yapamaz." Bunu lütfen not alın. Bakın, çok tarihî bir hata yapıyoruz şöyle alakalı. Muhtemelen bir anayasal yargı denetiminden geçecek. Oradaki raportörler muhtemelen bu aynı düzenlemeleri verecekler. Yapamazsınız bunu, buna ilişkin o tarihte kamulaştırılmış sayılma tarihini ve o tarihteki bedelleri hükme esas alarak işlem yapamazsınız, böyle bir şey olamaz yani. Bunu niye yapıyorsunuz? Ben anlamış değilim. Bakın, eğer bir sıkıntı varsa alırsınız, eğer Kamulaştırma Kanunu'ndaki o hükümler size yetmiyorsa acele kamulaştırma hükümleri var, tebligatları çıkarırsınız, buna ilişkin hükümler yaparsınız. Tamam, ona bir lafım yok ama burada bunu yaparak idari davaya başvuru yolunu bir anlamda kapatıyorsunuz. Arkasından zaten o bedel artırımına ilişkin şeyler de tartışmalı, onlar da muhtemelen zaman aşımına uğrayacak. Niye? Çünkü tahsis kararı alıyorsunuz, tahsis edilmiş bir yeri siz 2942'nin mevcut koşullarına uymadığı için yeni bir defakto durum yaratarak bir fiilî durum ortaya çıkarıyorsunuz. O nedenle bu benim anladığım bir durum değil. Eğer uygun görürse Sayın Başkan, bize burada yazanın dışında -yani şurada yazılanı ben anlıyorum- hangi gerekçeyle buna ihtiyaç duyulduğuna ilişkin bir somut gerekçe bize Bakanlık yetkilileri açıklasınlar. Niye bunu yapıyorsunuz yani? Hangi somut gerekçe? Türkiye'nin hangi yerinde böyle bir yer var da siz getiriyorsunuz? Yani ilginç bir düzenleme getiriyorsunuz, gerçekten çok merak ediyorum. Lütfen Bakanlık yetkilileri bunu okuyarak yani bana maddeyi okuyarak değil hangi somut gerekçeyle böyle bir talepte bulunuyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ederim, sağ olun Sayın Bayraktutan.

Arkadaşlar, söz almak isteyen var mı?

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUSA HEYBET - Sayın Başkanım, Sayın Vekilimize teşekkür ediyoruz.

Malum olduğu üzere bu yasa maddesinin kanun değişikliği teklifi Anayasa Mahkemesinin bir iptal kararına dayanıyor, 221 sayılı Kanun hükümlerinin iptal edilmesine. Burada da bir hukuksal boşluk doğmuş, bu hukuksal boşluğun giderilmesi gerekiyor. Bunun kapsamı... 221 sayılı Kanun'un Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi nedeniyle Bakanlığımıza karşı açılmış çok sayıda dava var. Bu davalar derdest ve bunun da tazminat bedellerinin çok yüksek olması nedeniyle bu boşluğun giderilmesine yönelik bir yasa değişikliği teklifi tasarısı hazırlanmış durumda efendim.

Arz ederim.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Hemen söyleyeyim, cevap vereyim eğer uygun görürseniz?

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Kısa.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Tabii.

Şimdi, bu çok ilginç bir gerekçe Sayın Bakan. Yani evet, tazminat bedelleri yüksek, Yargıtay 5. Hukuk Dairesi ona bariyer koyuyor, onları ödemiyor. Yani bu dava sahipleri bu tutanakları görmesinler, size önerim odur. Şu söylediklerinizi burada dava açanlar görmesinler yani çok ilginç bir olay. Burada tazminatlar yüksek çıkıyor diye tahsis tarihini bundan on yıl, on beş yıl öncesine çekerseniz adamların alacağı kamulaştırma bedelleri yani inanılmaz komik olur. Bunun adı çökmedir ya; bu kamulaştırma değil, çöküyorsunuz adamların yerlerine. Kaç tane derdest dava var Sayın Bakan?

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUSA HEYBET - Yani bizce önemli miktarda dava var efendim.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Tamam, teşekkür ederim...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, peki, teşekkür ediyoruz. Onu daha sonra efendim bir kez daha gerekirse konuşur, görüşürüz.

Şimdi, aynı mahiyette 4 önerge var arkadaşlar maddeyle alakalı, okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahibi:

Adnan Şefik Çirkin
Hatay

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Uğur Bayraktutan Artvin	Tahsin Becan Yalova	Eylem Ertuğ Ertuğrul Zonguldak
Özgür Ceylan Çanakkale	Aşkın Genç Kayseri	Metin İlhan Kırşehir

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahibi:

Medeni Yılmaz
İstanbul

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Buyurun Özgür Bey.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Şimdi, bu konu daha önce bizim gündemimize, Komisyonun gündemine yine gelmişti. Aynı şekilde aynı madde gelmişti. O zaman biz burada uzun süren tartışmalardan sonra bunun Millî Savunma Bakanlığıyla alakası olmadığını, bunun Plan Bütçede görüşülmesi gerektiğini..

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Komisyonla alakası yok, "Bakanlık." dedin.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Pardon, Millî Savunma Komisyonu ile alakası olmadığını; bunun Plan Bütçe veya Hazine Maliye, işte Çevre, Şehircilik Bakanlığıyla ilgili olduğunu, Komisyonumuzun bu konuda yetkili olmadığını söyledik ve o madde geri çekildi. Sonrasında tekrardan, ısrarla bu madde yine bizim Komisyonumuza getiriliyor. Bunun Millî Savunma, şu görüştüğümüz konularla, askerî personelin özlük haklarıyla bir alakası yok değerli arkadaşlar. Biz, yine, bunun bizim yetkimizi aştığını, bunun Çevre, Şehircilik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı Komisyonlarıyla görüşülerek haklı, adaletli bir şey yapılması yönünde bir çalışma içerisinde olmamız gerektiğini söylüyoruz. Yapılabilir, devletin kendine göre gerekçeleri vardır; belki doğrudur, belki yanlıştır ama bizim alanımızda olmayan bir şeyin yükünü biz niye taşıyoruz Millî Savunma Komisyonu olarak? Biz, açıkçası, bunun başka bir komisyonda yani bahsettiğim komisyonlarda görüşülmesini ve geçecekse oradan geçmesini tavsiye ediyoruz. Önergemiz de bu yöndedir. Bu konuda sizlerin oyunu bekliyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, teşekkür ediyoruz.

Efendim, başka söz almak isteyen var mı arkadaşlar? Yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu maddeyle mülga 221 sayılı Kanun'un Anayasa Mahkemesi tarafından mülkiyet hakkı ihlali gerekçesiyle iptal edilmesinin ardından idare lehine yeni bir yargısal bariyer inşa edilmekte ve yurttaşların hak arama hürriyeti Anayasa'ya aykırı biçimde engellenmektedir. Geçmiş dönemlerde usulüne uygun kamulaştırma yapılmaksızın fiilen el konulan taşınmazlar için getirilen zaman aşımı sınırlamaları mülkiyet hakkının özüne dokunmakta ve özellikle kadastro süreçlerinin geç tamamlandığı bölgelerde mülksüzleştirilen yerel halkın hak kayıplarını kalıcı hâle getirmektedir. Düzenleme, aynı zamanda, derdest ve açılacak davalarda yargılama giderleri ile vekâlet ücretlerini maktu hâle getirerek yurttaşların ve savunma makamının hukuki mücadelesini finansal olarak imkânsız kılmayı amaçlamaktadır. Anayasa Mahkemesi kararlarının arkasından dolanmayı hedefleyen, mülkiyet hakkını ve adil yargılanma ilkesini ölçsüzce zedeleyen bu düzenlemenin hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşması mümkün olmadığından teklifin 8'inci maddesinin metinden çıkarılması gerekmektedir.

REFİK ÖZEN (Bursa) - Medeni Bey, söz alacak mısınız, gerekçe mi?

MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Gerekçe.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin 8'inci maddesi Anayasa Mahkemesinin 21/4/2022 tarihli ve E.2021/19, K.2022/46 sayılı kararıyla iptal ettiği 221 sayılı Kanun'un temel yaklaşımını yeniden düzenlemektedir. Anayasa Mahkemesi söz konusu kararında kamulaştırma işlemlerine dayanmaksızın fiilen kamu hizmetine tahsis edilen taşınmazların kanun gereği kamulaştırılmış sayılmasını Anayasa'nın 13, 35 ve 46'ncı maddelerine aykırı bulmuş, kamu yararı bulunmasının tek başına yeterli olmadığını, taşınmaz malikine gerçek karşılığın peşin ve nakden ödenmesi gerektiğini ve Anayasa'nın 46'ncı maddesindeki faiz güvencesinin uygulanması gerektiğini açıkça ortaya koymuştur.

Teklif edilen madde ise iptal kararının gereklerini karşılamamaktadır. "Tahsis tarihinde kamulaştırılmış sayılır." ifadesiyle aynı anayasal sakınca sürdürülmekte, hak sahiplerinin yalnızca fiilî tahsis tarihindeki rayiç bedeli isteyebileceği düzenlenerek gerçek karşılık ilkesi dışlanmakta ve 12/1/1963 tarihinden sonra ileri sürülen taleplerin kabul edilmeyeceği öngörülerek hak arama özgürlüğü

daraltılmaktadır. Anayasa Mahkemesi kararının bağlayıcı gerekçesiyle uyumlu olmayan bu maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum.

Sayın Adnan Şefik Çirkin, sizin söz talebiniz yok.

Önergeler birleştirildi.

Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: 8'inci maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

Evet, 9'uncu maddeye geçiyoruz.

Maddeyle alakalı görüş belirtmek isteyen var mı, 9'uncu maddeyle alakalı?

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Başkanım...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Buyurun Sayın Ceylan.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, kıymetli vekiller, Sayın Bakanlık yetkilileri; burada maddeyle ilgili bir sıkıntımız yok, yapılan düzenleme olumlu. Yalnız, Bakanlık personeli buradayken, sayın yetkililer buradayken şehit ve gazi ailelerinin taleplerini de dile getirmek istiyoruz buradan, dikkate alınması ve bununla ilgili...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Şimdi, yalnız, şehit ve gazi meselesiyle ilgili biliyorsunuz ayrı bir çalışma var, o da devam ediyor.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Tamam Bakanım, ben konuşayım, siz ondan sonra cevap verirsiniz.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Ondan sonra şey yaparız. Konuyla ilgili, maddeyle ilgili konuşalım diyorum.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Tamam, şehit ve gaziler işte. Şehit çocuklarına bir hak tanınmış, bu yeterli değil, bunun daha da geliştirilmesi lazım diyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Tabii.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - İsterseniz daha da bağlayabilirim yani uzun uzun. Bunu süreme eklemenizi rica ediyorum, bu müdahalenizi de lütfen.

Şehit ve gazi ailelerimizle ilgili bir çatı kanun teklifi hazırlığı var Bakanımızın da dediği gibi, biz de görüştük, bizim görüşlerimiz de alındı ama kanun teklifinden önce bunlar zaman alıyor, ülkenin gündemi de sürekli değişiyor, bunların ne zaman gündeme geleceği de belli değil. Biz bunları dile getirerek yapılacak acil bazı şeyler var, bunları yapabilirsiniz. Bunlarla ilgili ben sizlere bilgi vermek istiyorum. Örneğin, 2018/4 sayılı Başbakanlık Genelgesi'ne rağmen, hâlen yardımcı hizmetlerde çalıştırılan hademe, hizmetli, garson, temizlik personeli şehit ve gazi yakınlarının büro hizmetlerinde çalıştırılması sağlanmalıdır.

"Şehit ve gazi" kavramlarının tanımının da yapıldığı -işte az önce bahsettiğimiz- bir çatı kanuna ihtiyaç vardır. Bu çalışma bir an önce tamamlanmalıdır.

25 yaşını doldurmuş şehit ve gazi çocuklarına tanıtım kartı verilmesi ve tüm kartlardaki "ücretsiz" ibaresinin kaldırılmasını istiyor bu ailelerimiz.

Şehit aileleri ve gazilerimizin havaalanı VIP hizmetlerinden madalya ve beratı yerine şehit ve gazi ailesi kimlik kartlarıyla faydalanabilmelerinin önünü açmamızı istiyorlar.

Millî Savunma Personeli Yönetmeliği'nde şehit çocuğu personeli için atama yönetmeliğinde değişiklikler gerekiyor, bunların yapılması gerekiyor.

Sağlık Uygulama Tebliği'nde bazı problemler var, bunlara bakmamız gerekiyor. Ortez ve protezde Ankara'daki bir tek hastaneye bütün gazilerimizin yönlendirilmesi oldukça sorun çıkarmakta, bununla ilgili çalışma yapılması gerekiyor. Bunlar hemen idarenin yönetmelik ve yönergeyle çözebileceği şeyler.

Kanun teklifiyle de çözebileceklerimiz, özellikle maaşlarının iyileştirilmesi, şehitlerimizin anne ve babalarının aldığı maaşların iyileştirilmesi, şehit ve gazi çocuklarına sağlanan eğitim yardımlarının artırılması, hususi damgalı pasaport verilebilir, doğal gaz hizmetinden indirim sağlanabilir. Bunların hepsini kanun marifetiyle yapmamız olumlu olacaktır. Hayatını kaybedenlerin dul ve yetimleri ile anne ve babasına bir konutla sınırlı olmak kaydıyla TOKİ'den faizsiz olarak kredi verilmesi, konut desteği sağlanması önemlidir. Kira desteğinin tüm şehit ailelerine verilmesi ve kira yardımı alamayan, ihtiyaç sahibi engelli terör gazilerinin de hak sahibi olabilmelerinin sağlanması önemlidir.

Terörle Mücadele Kanunu kapsamında hayatını kaybedenlerin eş ve çocuklarından birisine sağlanan istihdam hakkının genişleterek çocukları arasında seçim yapmak zorunda bırakmamak gerekmektedir şehit ve gazi ailelerimizi. Vefat eden gazilerin muhtaç, engelli ve dul olan çocuklarına şeref aylığı bırakabilmesinin de önünü açmalıyız.

Evet, bir çalışma var, bu çalışma henüz ne aşamada bilemiyoruz, olgunlaştığı söyleniyor. Biz bu konudaki desteğimizi her zaman Komisyonumuza da ilettik, çalışmalarımız da bu yönde var. Bir an önce şehit ve gazi aileleriyle ilgili yasa teklifinin de getirilmesini ve yasanın geçmesi için çaba göstermenizi bekliyoruz. Bu anlamda size de saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum.

Eylem Bey, buyurun.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Başkanım, olumlu bir düzenleme 9'uncu madde, yalnız biraz genişletilmesi özellikle şehit ve gazi yakınlarına daha şık bir pozitif ayrımcılık göstergesi olacaktır diye düşünüyorum. Bu noktada, adaylar için 27 olan üst yaş sınırını şehit ve gazi yakınları için 30 yaşa çıkartırsak daha da pozitif bir ayrımcılık sağlanmış olur diye düşünüyorum.

Bu arada, tabii, eski uzman çavuşlar var, 55 yaşına kadar çalışmayan, onlarda ciddi bir mağduriyet var. Onların önünü açacak bir düzenlemeyi mutlaka gündeme almamız gerektiğini belirtiyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

Başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Bu konuyla alakalı 2 ayrı önergemiz var, 1'inci önergeyi okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde geçen "terhislerinin üzerinden beş yıldan fazla süre geçmemiş olanlar" ibaresinden sonra gelmek üzere "27 yaşını bitirmemiş olmak" ibaresinin "30 yaşını bitirmemiş olmak" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Metin İlhan
Kırşehir

Özgür Ceylan
Çanakkale

Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

Tahsin Becan
Yalova

Uğur Bayraktutan
Artvin

Aşkın Genç
Kayseri

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Eylem Bey...

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Konuşmaya gerek Başkanım. Gerekçeyi okuyalım.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

7179 sayılı Askeralma Kanunu'yla zorunlu askerlik süresinin altı aya düşürülmesi, uzman erbaşlık başvurularında aranan eski kriterleri fiilen işlevsiz hâle getirmiştir. Maddede yapılan olumlu düzenlemeyle "terhis üzerinden beş yıl geçmeme" şartı kaldırılmış ve askerlikten muaf tutulan şehit/gazi yakınlarına başvuru hakkı tanınarak anayasal pozitif ayrımcılık ilkesi gözetilmiştir.

Ancak teklifte üst yaş sınırının hâlen "27 yaş" olarak katı bir şekilde korunması, askerî dinamizmin devamlılığı amacı ile vatandaşların kamu hizmetine girme hakkı arasındaki ölçülülük dengesini zedelemektedir. Özellikle askerlikten muaf tutulan şehit ve gazi yakınları ile maden ocağı kazalarında yakınlarını kaybedenlerin, eğitim hayatları veya diğer hukuki süreçler sebebiyle bu hakka daha geniş bir yaş skalasında erişebilmeleri hakkaniyet gereğidir. Yaş sınırının 30'a çekilmesi, hem orduya nitelikli ve olgun personel istihdamını kolaylaştıracak hem de Anayasa'nın 70'inci maddesinde güvence altına alınan "kamu hizmetine girme hakkı" ile Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki "eşitlik ilkesi"ni tam anlamıyla pekiştirecektir.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - 1'inci önergeyi oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesiyle 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu'nun 4'ncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yapılması öngörülen değişikliğin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"(a) Muvazafalık hizmetini tamamlayarak terhis olanlar, 25/6/2019 tarihli ve 7179 sayılı Askeralma Kanunu'nun 42'nci maddesinde sayılan sebeplerle muvazafalık hizmetinden muaf tutulanlar veya anılan Kanun kapsamında muvazafalık hizmeti yapmış sayılanlar,"

Medeni Yılmaz
İstanbul

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklif edilen değişiklik, askerlik hizmetinden muaf tutulanların uzman erbaşlık başvurusu yapabilmesinin önünü açmakta olup başta şehit yakınları olmak üzere bu kapsamdaki kişilerin uğradığı mağduriyeti gidermeye yöneliktir. Bu amaç itibarıyla düzenleme yerinde ve desteklenebilir niteliktedir.

Önergeyle, 7179 sayılı Kanun'un 42'nci maddesi kapsamına giren tüm muafiyet hâlleri ayrı ayrı sayılmak yerine bu maddeye doğrudan atıf yapılmakta; ayrıca anılan kanun kapsamında muvazafalık hizmetini yapmış sayılanlar da açıkça kapsama alınmaktadır. Bu düzenlemeyle ileride 42'nci maddede yapılabilecek değişikliklerin uzman erbaşlık başvurusu hakkını olumsuz etkilemesi önlenmekte; dil ve kapsam bakımından tutarlı ve dinamik bir yasal çerçeve oluşturulmaktadır.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum.

Evet, bu 2'nci önergeyi oylarınıza sunuyorum değerli arkadaşlarım: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeye geçiyoruz.

10'uncu maddeyle alakalı görüş bildirmek isteyen arkadaşımız var mı?

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Eylem Bey, buyurun.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Başkanım, burada Anayasa Mahkemesi bu konuyu daha önce yönetmeliğe bıraktığı için iptal etti. Şimdi "sicil notu yüzde 60 olacak." diyerek kanunilik şartını yerine getirdiğimizi varsayalım. Bu yüzde 60'lık notu, diyelim yüzde 60'lık olacak notu kim verecek? Yani burada teğmeni mi verecek, astsubayı mı verecek, yüzbaşısı mı verecek? "Hangi amiri olacağı bunun kanunda sicil üstlerinin kim olacağı yönetmeliğe bırakılır." deniyor. Burada gene bir kanun maddesini yönetmelik üzerine, yine bir arkasından dolaşıyoruz. Yani bu da Anayasa Mahkemesinden dönme ihtimali yüksek bir kanun maddesi olarak görünüyor. Sicil üstlerinin rütbe, makam ve nitelik bazında asgari kriterleri bu kanun maddesine eklenmelidir diye düşünüyorum.

Ayrıca, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nda subay ve astsubayların sicil üstlerinin kimler olacağı, birinci, ikinci, üçüncü sicil amirlerinin rolleri net bir şekilde kanunla düzenlenmiş durumda. Ancak uzman erbaşlar söz konusu olduğunda bu yetkiyi yönetmeliğe yani idarenin keyfiyetine gene bırakmış oluyoruz. Neden uzman erbaşları, bunu kanuni bir şekilde kanuna

koymuyoruz? Yani bunlar Silahlı Kuvvetlerin üvey evladı değil, aynı yerde görev yapan insanlar. Bunların sicil amirlerinin de hiyerarşik çerçevesinin bu kanun maddesinde netleşmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Ayrıca, bir amirin diyelim ki ast personeline bir husumeti var ve bu uzman erbaşa yönelik negatif sicil verecek, düşük sicil verecek ve kişinin ekmeğiyle oynama şansını elde edecek. Bir sicil inceleme heyeti veya itiraz mekanizmasını da bu maddeye eklemeliyiz diye düşünüyorum. Böylece sadece baraj notu koyarak değil, daha kanuni normlarda bir kanun çıkarmış oluruz, böylece Anayasa Mahkemesinden dönmelerini de engelleriz diye düşünüyoruz. Burada "Uzman erbaşlar hakkında sicil tanzim etmeye yetkili en az iki sicil üstünün bulunması..." şeklinde kanun maddesinde bir değişiklik yapmamız lazım. "Bunların da rütbe ve makam sırası, sicil raporlarının tanzim usulü ve sicile karşı itiraz mekanizmaları ile diğer şekil ve usuller kanuni bu çerçeveye uygun olarak yönetmelikle düzenlenir." şeklinde de bir değişiklik yapılmasıyla ilgili önerge veriyoruz bununla ilgili.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Tamam, önerge burada.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Başka arkadaşlar...

Önergeyi okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesiyle 3269 sayılı Kanun'a eklenen ek madde 8/A'nın üçüncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Uzman erbaşlar hakkında sicil raporu düzenlemeye yetkili birinci ve ikinci sicil üstleri; personelin görev yaptığı kadro yerinin komuta ve hiyerarşik yapısı esas alınarak, kendisinden rütbece büyük ilk iki amiridir. Sicil dönemi içinde sicil üstünün veya sicil alan personelin görevinden ayrılması hâlinde ayrılış sicili düzenlenmesi için asgari üç ay birlikte görev yapma şartı aranır. Bu kuralların uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile sicil belgesinin şekli Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir."

Aşkın Genç
Kayseri

Özgür Ceylan
Çanakkale

Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

Metin İlhan
Kırşehir

Uğur Bayraktutan
Artvin

Tahsin Becan
Yalova

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasa Mahkemesi memurlar ve diğer kamu görevlilerinin sicil, disiplin ve sözleşme feshi gibi doğrudan özlük hakkı niteliğindeki işlemlerinin temel ilkelerinin, çerçevesinin ve sınırlarının kanunla belirlenmesi gerektiğini (Anayasa md. 128) defaatle hükme bağlamıştır. AYM'nin yerleşik içtihatlarına göre bu gibi kritik konularda yürütmeye ucu açık, sınırsız bir düzenleme yetkisi verilemez. Teklif metninin son cümlesi sicil yazmaya yetkili sicil üstleriyle ilgili hususları tamamen yönetmeliğe bırakarak AYM'nin iptal gerekçesindeki anayasal riski -aşıl tendonunu- aynen korumaktadır. Geçmişte uzman erbaşların iki dudak arasındaki komutan sicilleriyle meslekten ihraç edilerek mağdur edilmesi de bu yasal boşluktan kaynaklanmıştır. Bu değişiklik önergesiyle, sicil üstlerinin kimler olacağı -hiyerarşik olarak rütbece büyük ilk iki amir- ve ayrılış sicili için gerekli asgari süre -üç ay birlikte çalışma şartı- doğrudan kanun metnine yazılarak kanunilik ilkesi ve hukuki güvenlik güvence altına alınmış, maddenin yeniden bir AYM iptaliyle karşılaşma riski ortadan kaldırılmıştır.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesiyle 3269 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen 8/A maddesine aşağıdaki fıkranın ilave edilmesini arz ve teklif ederiz.

"Uzman erbaşlar, sicil belgesi düzenlenmesini takiben onbeş gün içinde sicil notundan ve içeriğinden yazılı olarak haberdar edilir. Uzman erbaş, tebliğden itibaren onbeş gün içinde bir üst sicil amirine yazılı itirazda bulunabilir. İtiraz, otuz gün içinde karara bağlanır ve sonuç ilgiliye yazılı olarak bildirilir. Sicil itirazlarına ilişkin usul ve esaslar bu madde çerçevesinde yönetmelikle düzenlenir."

Medeni Yılmaz
İstanbul

MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Gerekçe...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklif sicil yılını, tam notu ve olumluluk eşliğini kanun düzeyine taşımakta, bu yönüyle Anayasa Mahkemesinin kanunilik ilkesine dair tespitlerine kısmen yanıt vermektedir ancak maddede uzman erbaşın sicil notundan nasıl haberdar edileceğine ve bu nota itiraz edip edemeyeceğine dair herhangi bir güvence öngörülmemiştir.

Sicil notu, uzman erbaşın kademe ve derece ilerlemesini, sözleşmesinin devamını ve statü geçişini doğrudan etkileyen kritik bir özlük işlemidir. Personelin bu işlemi öğrenme ve karara itiraz hakkı olmaksızın kanunilik ilkesi özel bir anlam taşımaz. Önergeyle yazılı bildirim ve itiraz hakkı kanun düzeyinde güvence altına alınmakta, Anayasa Mahkemesinin hukuki güvenlik ilkesine dair kararının gereği bu yolla karşılanmaktadır.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, teşekkür ediyorum arkadaşlar.

2'nci önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

Şimdi 11'inci madde üzerinde konuşmak isteyen, söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Konuyla alakalı 11'inci maddede önergemiz var.

Önergeyi okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesiyle 3269 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinin (a) bendinin (7) numaralı alt bendi ile (b) bendinin (7) numaralı alt bendinde yer alan "sicil tam notunun %90 ve daha yukarısında olmak" ibarelerinin 3269 sayılı Kanun'un 8/A maddesi uyarınca "sicili olumlu olmak" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Özgür Ceylan
Çanakkale

Aşkın Genç
Kayseri

Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

Metin İlhan
Kırşehir

Uğur Bayraktutan
Artvin

Tahsin Becan
Yalova

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Sayın Ceylan, buyurun.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, bu kanunun bu maddesinde Anayasa Mahkemesinin ölçülülük, hakkaniyet ve kamu hizmetine girmede liyakatle ilgili sicil notunun kıstası gerekleri tam anlamıyla karşılayamadığı için bence burada bir sıkıntı doğabilir, Anayasa Mahkemesinden dönmesi söz konusu olabilir yine bunun. Bu konuda bir önergemiz bunun kaldırılması yönünde.

Hazır bu konuda söz almışken bu, astsubaylığa geçişi düzenleyen bir düzenleme olduğu için astsubaylarımızın da sorunlarıyla ilgili, özellikle emekli astsubaylarımızın sorunlarıyla ilgili de sizden net birkaç cümle duymak istiyoruz buraya bugün geldiğinizde. Daha önceki kanun teklifi neden geri çekildi? Şu an bir hazırlık var mı? Astsubaylarımız her gün bizlerin yanına geliyorlar, sizlere de geliyorlardır, bu mağduriyetlerini dile getiriyorlar. Bütçede herhangi bir çalışma olacak mı, 2027 bütçesine en azından bununla ilgili bir şey ayrılacak mı veya bu yıl içerisinde bir düzeltme var mı, böyle bir çalışma var mı? Bu konuda bilgi verirseniz memnun olurum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, bu konuda Orhan Bey, buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI PERSONEL GENEL MÜDÜRÜ ORHAN GÜRDAL - Sayın Başkanım, Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Biz tüm personelimiz için devletimizin imkânları nispetinde bu çalışmaları yapıyoruz, benzer çalışmaları da yürütüyoruz. 2027'de veya hatta 2026'da tüm personelin özlük haklarıyla alakalı bir plan bütünlüğü içerisinde diğer kurumlarımızla koordineli olarak bütçe imkânları nispetinde kanun teklifleri hazırlıyoruz ve ilgili kurumlara gönderiyoruz. Bu kurumlarda olgunlaşan kanun tekliflerini de kamuoyuna açıklıyoruz.

Arz ederim.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Şu an bir şey var mı, yok mu?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI PERSONEL GENEL MÜDÜRÜ ORHAN GÜRDAL - Şu anda çalışıyoruz.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde görüşmek isteyen arkadaşlarımız...

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Sayın Başkan...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, Sayın Ceylan, buyurun.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - 12'nci maddede uzman erbaşlarla ilgili bir düzenleme yapılıyor, o daha netleşebilir, bu biraz muğlak ifadeler içeriyor ama esas, şimdi, biz burada sözleşmeli erlerin şeyini çözüyoruz, sorunda önemli ölçüde bir gelişme sağlanıyor, uzman çavuşlarda da uzman erbaşlarda da böyle bir sorun var; onlara da kamuya atama sözü verilmiş, onların da kamuya atanmasıyla ilgili bir çalışma beklentisi vardı. Bu maalesef ki bu kanun teklifinde yer almamış, yalnızca sözleşmeli erlerde var. Bu uzman erbaşlarımız da bu konuda ciddi bir sıkıntı içerisinde. Aynı sözleşmeli erler gibi atama bekleyen bir bölüm uzman erbaşımız var, bunlar devlet kadrolarına atanmak istiyorlar. Verilen söz uyarınca bunlarla ilgili de bir çalışma yapılması ya da mümkünse bununla ilgili de bir şeyler yapabilirsek, bu Komisyonunda da bununla ilgili çalışma yapabiliriz. Uzman çavuşlarımız açık, anlaşılır, yoruma dayalı olmayacak şekilde bir tüzük, yönetmelik düzenlenmesinin gerekliliği üzerinde duruyorlar. Ayrıca, bu 12'nci maddeyle alakalı olarak da uzman çavuşa burada verilen bir hak olmadığını, sözleşmeli kaldıklarını, yine basit suçlardan meslekten atılacak, hastalığından doksan gün sonrası meslekten atılacak olmanın verdiği stres, ast üst ilişkisinin belirlenmediği, iki dudak arasında mesleğini fedakârca yapmaya devam eden bu gruba daha özenli yaklaşılması, haklarının verilmesi yönündeki taleplerinin

Bakanlığımızca dinlenmesi gerekli. Maalesef ki daha önce tazminat ve derece verilmesi gibi sözler de verilmiş ama onunla ilgili de herhangi bir gelişme yok. Atamaları, hakları, özlük haklarıyla ilgili uzman çavuşlarımızla ilgili de bir düzenleme yapılması şarttır. Aynı sözleşmeli erlere tanınan imkânlar gibi uzman çavuşlarımıza da devletimizin imkânları ölçüsünde bazı şeyler yapmamız gerekiyor.

Bu konuyu da bilgi ve görüşlerinize sunuyorum.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Buyurun.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Başkanım, şimdi, 12'nci maddenin gerekçesine baktığımız zaman diyor ki: "Ekim 2025'te Anayasa Mahkemesinin iptali nedeniyle biz bu kanun maddesini tekrar getiriyoruz." ama burada gene bir arkadan dolaşma işi var çünkü Anayasa Mahkemesi maddeyi sadece sicil için iptal etmemiş. Diyor ki: "Sözleşme feshi, başarısızlık ve istifade edilememe durumlarını kanunla düzenlenmeden yönetmeliğe devredemez." Biz ne yapıyoruz burada, sicili kanununa yazdık diyoruz ama onun dışında kalan bu istifade edememe, intibak edememe; bunların ucu çok açık, yani, belli bir sınır yok, limit yok, kriter yok. Burada sicili kanununa yazdık deyip geri kalan her şeyi, ucu açık yetkileri yine yönetmeliğe bırakıyoruz. Bence bu da Anayasa Mahkemesinden tekrar geri gelecek bir şey, zaman kaybediyoruz, aynı hatada ısrar ediyoruz. Şimdi, uzman erbaşın sözleşmesini feshettik, adamın hayatını karartıyoruz, gelirini kesiyoruz, bir nevi açlığa mahkûm ediyoruz. Şimdi, neden kendisinden istifade edememenin şartını veya intibak edememenin şartını net olarak kanun maddesine yazmıyoruz? Sadece yönetmeliğe ucu açık bir şekilde bırakıyoruz. Bunlar soyut kavramlar, amirlerin keyfi kararıyla meslekten atmak için kullanılacak bir silah hâline geliyor, tasfiye silahı hâline geliyor. Mutlaka kanunda net bir şekilde o kriterleri ortaya koymamız gerekiyor diye düşünüyorum. Yine, Anayasa 128 net, kamu görevlilerinin özlük işleri kanunla düzenlenir. Biz şimdi uzman erbaşların meslekte kalma şartlarını burada yönetmeliğe bırakıyoruz, aynı hatayı tekrar yapıyoruz; bu da Anayasa Mahkemesinden dönecektir.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, arkadaşlar, başka söz isteyen...

Orhan Paşa, buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI PERSONEL GENEL MÜDÜRÜ ORHAN GÜRDAL - Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, diğer hususları biz kanunla düzenledik, sadece sicil kalmıştı geçen yıl, o hususların tamamını kanuna geçirdik ve kanun yasalaştı.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - "Diğer maddelerde var." diyor.

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUSA HEYBET - Sayın Başkanım, bir de burada sözleşme feshinde göreve son verilmelerinde keyfilik yok, ya kendisi ayrılıyor ya disiplin nedeniyle 55 yaşa kadar tabi, kendi ihtiyacımız varsa zaten 55'e kadar çalıştırıyoruz. Burası sözleşmeli erlerin durumundan biraz farklı yani.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Peki, kriterleri ne? Bu kendisinden istifa edememe, intibak edememe; bunların kriterleri kanunda var mı?

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI MUSA HEYBET - Var.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI PERSONEL GENEL MÜDÜRÜ ORHAN GÜRDAL - İlgili kanunda tek tek sayılmış ve kanunlaşmış durumda.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Evet, teşekkür ediyorum, arkadaşlar.

Bu maddede 2 önerimiz var, birincisini okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesiyle düzenlenen 3269 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 19- Uzman erbaşların görevde başarısız olma, intibak edememe ve kendilerinden istifade edilememe halleri; somut delillere dayalı görev esnasındaki yetersizlikler, kesinleşmiş disiplin cezası puanları ve sağlık kurulları raporları ile sınırlıdır. Bu durumlar dışındaki nedenlerle sözleşme feshedilemez. Bu hususlardaki işlem şekli ve uygulamaya yönelik diğer idari usul ve esaslar Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken hazırlanan yönetmelikle düzenlenir."

Özgür Ceylan
Çanakkale

Aşkın Genç
Kayseri

Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

Tahsin Becan
Yalova

Metin İlhan
Kırşehir

Uğur Bayraktutan
Artvin

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Ne diyorsunuz?

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Gerekçeyi az önce anlattım, direkt oylayabiliriz.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir. Diğer önergeyi okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Medeni Yılmaz
İstanbul

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Sayın Yılmaz...

MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Gerekçeyi okuyoruz.

Gerekçe:

Teklifin 12'nci maddesi 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu'nun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen 19'uncu maddesini yeniden düzenlemektedir. Ancak teklif edilen metin iptal edilen hükümden esasî biçimde ayrılmamakta, uzman erbaşlara verilecek sicilî şekil ve usulleri yeniden yönetmeliğe bırakılmaktadır.

Anayasa Mahkemesi 8/10/2025 tarihli ve E.2024/149, K. 2025/194 sayılı kararında, sicilînin uzman erbaşların kademe ve derece ilerlemesini, sözleşmenin devamını, feshini, astsubaylığa geçişini ve yeniden Türk Silahlı Kuvvetlerine alınıp alınmamasını doğrudan etkilediğini tespit etmiş, bu nedenle sicile ilişkin temel ilke ve esasların kanunda düzenlenmesi gerektiğini açıkça ortaya koymuştur.

Teklif edilen madde, sicilî hangi ölçütlere göre verileceğini, sicil amirlerinin kimlerden oluşacağını, değerlendirme dönemini, olumsuz sicilî sonuçlarını ve savunma ile itiraz güvencelerini kanun düzeyinde düzenlemektedir. Anayasa'nın 153'üncü maddesi uyarınca yasama organını da bağlayan iptal kararına şeklen uyumlu, özde aynı anayasal sakıncayı taşıyan biçimde yeniden tesis eden bu maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Arkadaşlar, bu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeye geçiyoruz.

13'üncü maddeyle ilgili görüş bildirmek isteyen var mı?

Buyurun Sayın Ceylan.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Görüşten ziyade bu maddeyi biz tam anlayamadık, bilgi verir misiniz... Bu yetki değişikliği neden yapılıyor ve niye hesaplar Millî Savunma Bakanlığına devrediliyor? Burada denetimle ilgili bir şey mi var Hazine ve Maliye Bakanlığından devriyle alakalı? Tam açıklamasını dinlemek istiyoruz bunun çünkü gerekçede çok muğlak geçmiş, ayrıntısını öğrenebilirsek memnun oluruz.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI LOJİSTİK GENEL MÜDÜRÜ AHMET HAMDİ ATAÇ - Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, bu kanunda zaten AMİBA kapsamında dış ülkelere yapılacak yardımlarla ilgili bir düzenleme var. Bunlara yapılacak yardımları onların açılacak hesaplarına aktarıyoruz. Kanunda da şöyle bir hüküm var: Beş yıl içerisinde kullanılmazsa bu, hazineye iade oluyor ancak eğer ülke bunu kabul ederse, bir anlaşma yaparsa yerli savunma sanayisi firmalarıyla bu parayı kullanabiliyor ve bu para orada bekliyor. Bu düzenlemeyle bekleyen para varsa, diğer yapılacak başka ülkelerle ilgili hızlandırılması gereken hususlar söz konusu olursa bekleyen ödeneği Bakan yetkisinde, ekstra bir ödenek talep etmeden, aktif kullanıma yetkisini sağlıyor sadece.

Arz ederim.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum.

Bu konuyla ilgili 1 önergemiz var, okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesiyle 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasına eklenmesi öngörülen cümlenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Açılan hesaplar ilgili Bakan tarafından yönetilir. Bu hesaplardan yapılan harcama ve aktarımlar altışar aylık dönemler itibarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu'na raporlanır; söz konusu raporlar kamuoyuyla paylaşılır."

Medeni Yılmaz

İstanbul

MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Gerekçe...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklif, yabancı ülke ve kuruluşlara yapılacak savunma ve güvenlik amacıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında açılan döviz hesaplarının yönetilmesi yetkisini ilgili bakana vermektedir. Kamu kaynaklarının yurt dışına aktarımını kapsayan bu tür hesapların münhasıran yürütme organının tasarrufuna bırakılması Anayasa'nın 161'inci maddesinde güvence altına alınan bütçe hakkını ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin mali denetim yetkisini zayıflatmaktadır.

Önergeyle, söz konusu hesaplardan yapılan harcama ve aktarımların altışar aylık dönemler itibarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda raporlanması ve kamuoyuyla paylaşılması zorunluluğu getirilmektedir. Kamu kaynağının uluslararası alanda kullanımı, etkinlik ve verimlilik kaygısıyla şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkesinden vazgeçilmesini değil aksine, bu ilkelerin özenle gözetilmesini gerektirmektedir.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 14...

Madde üzerinde görüş belirtmek isteyenler?

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Başkanım...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Özgür Bey, buyurun.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Maddeyle ilgili en çok karşı çıktığımız nokta, açılış konuşmasında da söylediğimiz, buradaki mülakat düzeni. Bakın, şimdi, mülakattaki komisyondaki konuları yani mülakat komisyonunda yapılacak sözlü sınavda

adaylara sorulacak konuları, hangi konularda değerlendirme yapılacakmış, sizlere okumak istiyorum. Genel kültürü ve genel yeteneği, bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü, liyakati, temsil kabiliyeti, tutum ve davranışlarının göreve uygunluğu, özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı, bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı. Yani biz astronot ararsak ancak bu kadar şey buluruz herhâlde yani ben bu kadar yüksek standartlı bir mülakatın yapılabileceğine inanmıyorum. Yani bu abartılı, bu resmen siyasi kayırmacılığı çağrıştıran...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Yok, yok.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Bunları kimse kendi anlamında yani bunu gerçekleştirebilecek... Bir de bu kriterlerin hiçbiri gözle görülüp hemen bir oturumda veya konuşmada anlaşılabilir şeyler değil. Burada bir açık kapı var, tekrar tekrar söylüyorum: Gelin, bu mülakat işinden vazgeçelim yani "bu kriterlerle adam seçmek" demek bu işin siyasallaşmasına yol açmak demektir. Buradaki kriterlerin görüntüsü bize bunu ifade ediyor. Bizim önergemiz de şimdi zaten bu yönde yani bu konunun tekrardan değerlendirilmesi Komisyonumuz olarak... Tekrar tekrar söylüyoruz: Önümüzdeki en büyük tehlike ordunun siyasallaşmasıdır. Ordudaki yapılanmanın liyakatli, doğru ve çalışkan isimlerce olması gereklidir. Biz burada hâlâ tavrımızı net olarak ortaya koyuyoruz. Mülakat burada kaldırılmalıdır. Hele bu şartlarla asla ve asla mülakat başarılı olmayacaktır.

Benim söyleyeceklerim bu kadar.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Başka türlü basit sorular da sorsak bu sefer siyasal, günlük hayat vesaire karışacak.

Aşkın Bey, buyurun.

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Evet, Sayın Başkan, değerli üyeler; bu maddeyle, Türk Silahlı Kuvvetlerinde yıllarca görev yapmış, disiplin içinde çalışmış, zor şartlarda hizmet etmiş sözleşmeli erbaş ve erlerin kamu hizmetinde değerlendirilmesi gerektiğini biz de ifade ediyoruz. Bu insanlar genç yaşta önemli bir tecrübe biriktirerek görevlerinden ayrılabilirler. Devletin bu tecrübeyi görmesi, bu insanlara ikinci bir kamusal kariyer imkânı tanınması doğru bir yaklaşımdır ancak önümüzdeki düzenleme bu hâliyle eksiktir.

Birincisi: Uzman erbaşlar kapsam dışında bırakılmıştır. Oysa uzman erbaşlar da Türk Silahlı Kuvvetlerinde yıllarca görev yapmış, sahada bulunmuş, disiplin ve görev tecrübesi kazanmış personeldir. Sözleşmeli erbaş ve erleri kamu hizmetine kazandırmayı doğru buluyorsak aynı mantığın uzman erbaşlar bakımından da düşünülmesi gerekmektedir. Ben bu konuyu geçtiğimiz yıl verdiğim kanun teklifinde de gündeme getirmiştim. Orada hem uzman erbaşların hem de sözleşmeli erlerin özellikle kamunun ihtiyaç duyduğu alanlarda değerlendirilmesini önermiştim dolayısıyla bugün burada söylediğimiz yeni bir şey değil.

İkincisi: Getirilen yüzde 10 kontenjan sınırlaması düzenlemenin etkisini zayıflatabilir. Kamu kurum ve kuruluşlarının yalnızca belirli kadro ve pozisyonlarda yapacağı alımların yüzde 10'unu bu kapsama ayırması sahadaki ihtiyacı karşılamaya yetmeyebilir. Bu personelin sayısı, hizmet geçmişi ve kamuya kazandırılma ihtiyacı dikkate alındığında daha güçlü ve uygulanabilir bir mekanizma kurulmalıdır.

Üçüncüsü: Sözlü sınav meselesidir Özgür Bey'in de ifade ettiği gibi. Bu personel zaten yıllarca görev yapmış; disiplin durumu, sicili, görev performansı, nitelik belgesi belli olan personeldir. Böyle bir personeli yeniden sözlü sınav tartışmasının içine sokmak doğru değildir. Türkiye'de sözlü sınav konusu kamu personel alımlarında en fazla tartışma yaratan alanlardan biridir. İnsanların aklına çoğu zaman liyakat değil torpil ve subjektif değerlendirme ihtimalini getirmektedir. Bu düzenleme gerçekten bu personele sahip çıkmak için yapılıyorsa objektif kriterlere dayanmalıdır. Hizmet yılı, sicil, nitelik belgesi, görev başarısı, disiplin durumu ve kamu kurumlarının ihtiyacı esas alınmalıdır. Sözlü sınavla bu süreci tartışmalı hâle getirmeye gerek yoktur. Bu nedenle bizim önergemiz bu düzenlemeyi reddetmek için değil tamamlamak içindir. Sözleşmeli erbaş ve erlere açılan bu yol uzman erbaşları da kapsmalıdır. Kontenjan sınırlaması daha gerçekçi hâle getirilmelidir. Sözlü sınav yerine objektif ve denetlenebilir kriterler esas alınmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Teşekkür ediyorum.

Başka görüşü olan var mı arkadaşlar? Yok.

Madde 14'le alakalı 1 önergemiz var, önergeyi okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

Cengiz Çiçek
İstanbul

VEZİR COŞKUN PARLAK (Hakkâri) - Gerekçe...

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

14'üncü maddedeki düzenlemeye göre, infaz ve koruma memuru, çarşı ve mahalle bekçisi, orman muhafaza memuru, idari gözetim personeli, koruma ve güvenlik görevlisi, zabıta memuru, itfaiye eri, şoför ve destek personeli gibi bazı kamu görevlilerinin toplam kontenjanlarının ve atama izinlerinin yüzde 10'unun her yıl sözleşmeli erbaş ve erlere ayrılması öngörülmüştür.

Anayasa'nın 70'inci maddesine göre her Türkiye vatandaşı kamuda hizmete girme hakkına sahiptir ve hizmete alınmada görevin getirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez. Ancak mevcut kanun teklifindeki düzenleme, bazı görevlerin belirli bir kontenjanının belirli bir gruba ayrılmasını öngörüyor. İşsizliğin yüksek olduğu bir ortamda böyle bir istihdam ayrımcılığının yapılması toplumsal barışı da bozma riski taşımaktadır.

Kamu kurumlarına normal yolla girenler çeşitli sınavlara tabi tutulurken sözleşmeli erbaş ve erlerin yalnızca mülakatla bu kurumlara atanmaları anayasal eşitlik ilkesine de aykırıdır. Bu nedenle 14'üncü maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: 14'üncü maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'inci madde hakkında görüş bildirmek isteyen arkadaşımız? Yok.

Efendim, konuyla alakalı 1 önerge var, önergeyi okutuyorum:

Millî Savunma Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3705) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin (c) bendinin teklif metninden çıkarılmasını ve (ç) bendinin de aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 15- ç) Fiziki, yeterlilik ve değerlendirme testi ile yazılı sınavların başarı sıralamasına esas değerlendirme notu içerisindeki oranları eşittir.

Aşkın Genç
Kayseri

Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

Metin İlhan
Kırşehir

Özgür Ceylan

Tahsin Becan
Yalova

Uğur Bayraktutan
Artvin

Çanakkale

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Özgür Bey, buyurun.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Bu önergeyle zaten (c) bendini iptal ederek mülakatı kaldırıp (ç) bendindeki fiziki yeterlilik ve değerlendirme testi ile yazılı sınavın İçişleri Bakanlığına ve Millî Savunma Bakanlığına verilen yetkisini direkt kanuna koyarak -yüzde 50-yüzde 50- daha şeffaf, yönetilebilir, objektif kriterler getirilebilecek bir hâle getirmek istiyoruz. Yani mülakat komple kalkacak. Ayrıca, fiziki yeterlilik ve yazılı sınavın oranları da yüzde 50-yüzde 50 olarak kanuna konacak, böylece daha net ortaya konmuş olacak, daha şeffaf bir hâl almış olacak diye düşünüyoruz. Önergemiz bu yöndedir, desteğinizi bekliyoruz.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Arkadaşlar, şimdi, 16 ve 17 yürürlük maddesi...

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, asıl geldiğimiz noktada -tümünün oylanmasından önce- bu kanunla alakalı yapılan çalışmalar sırasında ufak tefek redaksiyonlar söz konusu oluyor. Bu konuda Komisyonun yetkilendirilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, teklifin tümünün oylanmasına geçiyoruz. Teklifin tamamını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Muhalefet şerhimiz var yalnız, onu söyleyelim.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Şimdi, Özgür Bey'in bahsettiği bu muhalefet şerhini de 15 Haziran Pazartesi günü saat 12.00'ye kadar bekliyoruz.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - 16 Haziran diyelim, hazırlık yapacağız Başkanım.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Hazırlık vermek istemiyoruz.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - 16'sı olsun.

BAŞKAN HULUSİ AKAR - Peki, anlaştık.

İtirazı olan var mı? Yok.

Arkadaşlar, burada, tabii, sağ olun, iki saat, üç saat oldu, bu süre içinde karşılıklı konuşuldu, görüşüldü, ilgili arkadaşlarımız, Bakanlık ve ilgili personel notlarını aldılar, varsa düşünülecek, yapılacak edilecek konular onu da değerlendirecekler.

Ben çalışmaya katkılarınızdan dolayı, bugün ve daha önceki çalışmalara katılmanızdan dolayı... Muhalefet dâhil tabii, Özgür Ceylan çalışırken haberiniz yok...

Burada özel sözcü seçimi var.

Genel Kuruldaki arkadaşlarım; İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan, Konya Milletvekili Ünal Karaman ve Ankara Milletvekili Mustafa Nedim Yamalı'nın özel sözcü olarak atanmasını teklif ediyoruz: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Evet, oy birliğiyle kabul edilmiştir, hayırlı olsun.

Teşekkür ediyoruz, sağ olun, var olun. Bir başka toplantıda buluşmak üzere...

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 14.04